

Ortadoğu

E t ü t l e r i

JOURNAL OF MIDDLE EASTERN STUDIES

ISSN: 1309-1557 E-ISSN: 2687-430X CİLT/VOL: 15 SAYI/NUMBER: 3 EYLÜL/SEPTEMBER: 2023

Ortadoğu

E t ü t l e r i

Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Dergisi / Journal of Politics and International Relations

Uluslararası Hakemli Dergi / International Peer-Reviewed Journal

Yılda dört kez yayımlanır / Published quarterly

Yayın dili / Publishing Languages Türkçe, İngilizce, Arapça / Turkish, English, Arabic

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD / هيئة التحرير

Sahibi / Owner: Ortadoğu Araştırmaları Merkezi adına Prof.Dr. Ahmet Uysal

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Managing Editor: Doç.Dr. İsmail Numan Telci

Editör/Editor: Doç.Dr. İsmail Numan Telci

Editör Yardımcısı/Assistant Editor: Doç. Dr. Mustafa Yetim

Editör Asistanları/Editorial Assistants: Emir Şefkatli

Alan Editörleri/Section Editors:

Körfez Çalışmaları/Gulf Studies: Gökhan Erel, ORSAM

Irak Çalışmaları/Iraq Studies: Bilgay Duman, ORSAM

Levant Çalışmaları/Levant Studies: Oytun Orhan, ORSAM

Kuzey Afrika Çalışmaları/North Africa Studies: Abdennour Toumi, ORSAM

Güvenlik/Security: Doç. Dr. Göktuğ Sönmez, Necmettin Erbakan Üniversitesi

Kitap Değerlendirme Editörü/Book Review Editor: Ömer Behram Özdemir

Tercüme ve Redaksiyon İşlemleri/Translation&Editing:

İngilizce/Arapça Tercüme/English/Arabic Translation: Nasır Hacıoğlu

İngilizce Redaksiyon/English Proofreading: Easmin Eva Akter

Arapça Redaksiyon/ Arabic Proofreading: Dr. Watheq Al-Sadoon, ORSAM

Türkçe Redaksiyon/Turkish Proofreading: Begüm Akcaoğlu, ORSAM

İndeksler / indexed by / مصنفة من

Applied Social Sciences Index and Abstracts (ASSIA), EBSCO Host, Index Islamicus, Index Copernicus, International Bibliography of the Social Sciences (IBBS), Worldwide Political Science Abstracts (WPSA), Google Scholar, Asos İndeks, J-Gate, WorldCat, CEEOL, MIAR, JournalTOCs, İlahiyat Atıf Dizini

Makale Yükleme için / Submitting Your Articles: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ortetut>

İletişim veya İrtibat için / For Communication or Contact: ortadoguettutleri@orsam.org.tr

Yayın İdare Merkezi Head Office

ORSAM Ortadoğu Araştırmaları Merkezi - Center for Middle Eastern Studies

Mustafa Kemal Mahallesi 2128. Sok. No: 3 Çankaya / Ankara Türkiye / Turkey

info@orsam.org.tr | T: +90 850 888 15 20 F: + 90 312 430 39 48

Yerel Süreli Yayın | Ortadoğu Etütleri'ndeki makalelerde yer alan fikirler yalnızca yazarlarını bağlamaktadır.

The views expressed in Ortadoğu Etütleri (Middle Eastern Studies) bind exclusively their authors.

Tasarım-Baskı Hazırlık Karınca Creative

Dr. Mediha Eldem Sokak No: 56/1 Kızılay / Ankara

Baskı Hazar Ofset Matbaacılık

Zübeyde Hanım, Kültür Çarşısı D:7/56-57, 06070 İskitler/Altındağ/Ankara

DANIŞMA KURULU / ADVISORY BOARD / الهيئة الاستشارية

Prof. Aristotle Kallis, Keele University, UK
Prof. Stephane A. Dudoignon, PSL Universite/EHESS/CETOBAC, FR
Prof. Emma Murphy, Durham University, UK
Prof. F. George Gause, Vermont University, ABD
Prof. Burhanettin Duran, İbn Haldun Üniversitesi, TR
Prof. Özden Zeynep Oktav, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, TR
Prof. Berdal Aral, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, TR
Prof. Mahir Nakip, Çankaya Üniversitesi, TR
Prof. Mehmet Şahin, Gazi Üniversitesi, TR
Prof. Özlem Tür, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, TR
Prof. Peter Mandaville, George Mason University, ABD
Prof. Dr. Birol Akgün, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, TR
Prof. Dr. Mehmet Akif Kireççi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, TR
Prof. Dr. Kemal İnat, Sakarya Üniversitesi, TR
Prof. Dr. Cengiz Tomar, Ahmet Yesevi Üniversitesi, KZ
Prof. Dr. Bahgat Korany, American University of Cairo, EG

Prof. Dr. Fawaz Gerages, London School of Economics, UK
Prof. Dr. Tayyar Arı, Uludağ Üniversitesi, TR
Prof. Raymond Hinnebusch, St. Andrews University, UK
Prof. Tim Jacoby, Manchester University, UK
Prof. Dr. Muhittin Ataman, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, TR
Prof. Dr. Mesut Özcan, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, TR
Prof. Tuncay Kardaş, Sakarya Üniversitesi, TR
Prof. Dr. Alev Erkilet, İbn Haldun Üniversitesi, TR
Prof. Dr. Erdem Özlük, Selçuk Üniversitesi, TR
Prof. Dr. Jamal Al Shalabi, Hashemite University, JO
Assoc. Prof. Katerina Dalacura, London School of Economics, UK
Doç. Dr. İbrahim Efe, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, TR
Doç. Dr. Gökhan Bozbaş, Necmettin Erbakan Üniversitesi, TR
Dr. Ali Bakir, Qatar University, Qatar
Dr. İsmail Sarı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, TR
Dr. Muhammed Hüseyin Mercan, Marmara Üniversitesi, TR

SAYI HAKEMLERİ / REFEREE BOARD / لجنة الخبراء المحكمين

Doç. Dr. Hatice Rümeyza Dursun, Sakarya Üniversitesi, TR
Doç. Dr. Mustafa Yetim, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, TR
Dr. Öğr. Üyesi Tunç Demirtaş, Mersin Üniversitesi, TR

Dr. Ömer Behram Özdemir, ORSAM, TR
Dr. Gökhan Kavak, Anadolu Ajansı, TR
Dr. Menderes Kurt, TR

İÇİNDEKİLER / CONTENTS / المحتويات

MAKALELER / ARTICLES / المقالات

Kaan DEVECİOĞLU

197

Türkiye – Sudan Relations in Post-Bashir Era

Türkiye – Sudan İlişkileri: Beşir Sonrası Dönem

العلاقات التركية السودانية: فترة ما بعد البشير

Fatih Oğuzhan İPEK

221

Iraq's Syria Policy Before and During the Syrian Civil War in Terms of Domestic Decision-Making Environment

Irak'ın Suriye Politikası: Suriye İç Savaşı Öncesi ve Sırasında Yurt İçi Karar Alma Ortamı Açısından

السياسة العراقية تجاه سوريا: من حيث بيئة صنع القرار داخل البلاد قبل وأثناء الحرب الأهلية السورية

Serhat GÜZEL & Güngör ŞAHİN

239

Fransa'nın 2015 Sonrası Terörizmle Mücadele Stratejisinin İç Güvenlik Bağlamında Analizi

Analysis of France's Post-2015 Strategy of Fighting Terrorism in the Context of Internal Security

تحليل استراتيجية فرنسا لمكافحة الإرهاب بعد عام 2015 في سياق الأمن الداخلي

Hilal KARAKOYUNLU

259

Doğu Afrika'da Siyaset ve Diplomasi

Politics and Diplomacy in East Africa

السياسة والدبلوماسية في شرق إفريقيا

EDİTÖRDEN

Ortadoğu Etütleri'nin değerli okuyucuları, Ortadoğu Araştırmaları Merkezi (ORSAM) tarafından 2009 yılından beri yayımlanmakta olan dergimizin toplamda otuz dördüncü sayısı olan, Cilt 15 Sayı 3'ü ilgilerinize sunmanın mutluluğu içerisindeyiz.

Açık erişim modeliyle daha geniş kitlelere ulaşmaya çalışan dergimizde akademik anlamda nitelikli çalışmalarını arttırmaya yönelik gayretimiz devam ediyor. Gelinek noktada dergimize gönderilen çalışmalar, internet sayfamızın ve makalelerin görüntülenmesine dair veriler ile Google Scholar tabanlı atıf istatistiklerinin sayısı dergimize gösterilen teveccühü ortaya koymaktadır. Artarak devam eden ilgiyi karşılamak için daha aktif ve yoğun çalışmalarımızı sürdürmekteyiz. Dergimizin önümüzdeki dönemde taranmaya başlayacağını umduğumuz ulusal ve uluslararası indekslerle birlikte bu teveccühün daha da artmasını bekliyoruz dolayısıyla artan talebi karşılamak üzere sayılarımızda niteliği önceleyerek daha fazla çalışmaya yer vermeyi amaçlıyoruz.

Elinizdeki sayıda (Cilt 15 Sayı 3); bir Türkçe, iki İngilizce makale ve bir kitap değerlendirmesi bulunmaktadır.

Bu sayımızın ilk makalesi Kaan Devocioğlu tarafından İngilizce olarak kaleme alınan “Türkiye-Sudan İlişkileri: Beşir Sonrası Dönem” başlıklı çalışmadır. Bu makalede yazar, Ömer el-Beşir dönemi sonrası Türkiye-Sudan ilişkilerini siyasi, ekonomik, güvenlik ve sosyokültürel parametreler üzerinden tahlil etmektedir.

Dergimizin ikinci makalesi Fatih Oğuzhan İpek tarafından hazırlanmış olan “Irak'ın Suriye Politikası: Suriye İç Savaşı Öncesi ve Sırasında Yurt İçi Karar Alma Ortamı Açısından” başlıklı makaledir. İpek, makalesinde 2011 yılında başlayan Suriye iç savaşı öncesi ve sırasında Irak'ın Suriye'ye yönelik izlediği politikasını incelemektedir. Irak'ın Suriye ile yaklaşmasının ardındaki faktörlerin izini sürmek amacıyla iki ülke arasındaki, kuruluşundan bu yana düşmanca olan ilişkilerin restorasyonuna genel bir bakış sunmaktadır.

“Fransa'nın 2015 Sonrası Terörizmle Mücadele Stratejisinin İç Güvenlik Bağlamında Analizi” başlıklı Serhat Güzel ve Güngör Şahin tarafından hazırlanan üçüncü makalede ise terör ve terörizm kavramlarının tanımları yapıldıktan sonra Fransa'nın iç güvenlik bağlamında karşılaştığı terör sorunları ve bunlara yönelik çözüm stratejileri ele alınmıştır.

Dergimizde bir de kitap değerlendirmesi bulunmaktadır. Hilal Karakoyunlu tarafından kaleme alınan değerlendirmede, “Doğu Afrika’da Siyaset ve Diplomasi” (Mürsel Bayram Ed.) kitabı değerlendirilmiştir.

Bir sonraki sayımızda buluşmak dileğiyle, iyi okumalar dileriz.

FOREWORD

Dear readers of Middle Eastern Studies, we are happy to present to you Volume 15, Issue 3, the thirty-fourth issue of our journal, which has been published by the Center for Middle Eastern Studies (ORSAM) since 2009.

We continue our effort towards increasing academically qualified studies in our journal with the aim to reach wider audiences through an open access model. At this point, the level of studies sent to our Journal and the statistical data indicating the number of views of our articles, as well as the reference statistics from Google Scholar, manifest a high level of interest in our journal. We continue our efforts in a more active way to respond to this ever-increasing interest, and we expect that it will be even more profound with the inclusion of our journal in the national and international indices. Therefore, we aim to include more studies by prioritizing quality in our issues in order to meet the increasing demand.

This current issue (Volume 15, Issue 3) includes one Turkish article, two English articles and one book review.

The first article of this issue is written in English by Kaan Devecioğlu and titled “Türkiye-Sudan Relations in the Post-Bashir Era.” In this article, the author analyzes Turkey-Sudan relations after the Omar al-Bashir era through political, economic, security, and sociocultural parameters.

The second article of our journal titled “Iraq’s Syria Policy Before and During the Syrian Civil War in Terms of Domestic Decision-Making Environment” is written by Fatih Oğuzhan İpek. In his article, İpek analyzes Iraq’s policy towards Syria before and during the Syrian civil war that started in 2011. In order to trace the factors behind Iraq’s rapprochement with Syria, he provides an overview of the restoration of relations between the two countries, which have been hostile since their establishment.

In the third article titled “Analysis of France’s Post-2015 Strategy of Fighting Terrorism in the Context of Internal Security” by Serhat Güzel and Güngör Şahin, after defining the concepts of terror and terrorism, the terrorism problems faced by France in the context of internal security and the solution strategies for them are discussed.

There is also a book review in our journal. In the review written by Hilal Karakoyunlu, the book “Politics and Diplomacy in East Africa,” edited by Mürsel Bayram, is evaluated.

We hope to meet you in our next issue, and we wish you a good reading.

من المحرر

قراء مجلة دراسات الشرق الأوسط الكرام
يسرنا أن نقدم لكم العدد الثالث من المجلد الخامس عشر، وهو العدد الرابع والثلاثون
من مجلتنا التي ينشرها مركز دراسات الشرق الأوسط (أورسام) منذ العام 2009.

إننا نبذل جهوداً حثيثة من أجل زيادة الدراسات النوعية في مجلتنا التي نسعى لإيصالها
إلى أكبر عدد من القراء عبر نموذج الوصول المفتوح. كما أن الدراسات التي يتم إرسالها
إلى مجلتنا وبيانات الاطلاع على موقعنا على الإنترنت وعلى مقالاتنا المنشورة علاوة على
إحصائيات الباحث العلمي غوغل سكولار، تكشف الاهتمام والتوجه تجاه مجلتنا. ونحن
من جانبنا نواصل جهودنا الفعالة والمكثفة من أجل أن نكون على مستوى الاهتمام المتزايد
باستمرار. ونثق بأن هذا الاهتمام سيزداد مع المؤشرات المحلية والدولية التي نأمل في بدء
مسحها في مجلتنا خلال الفترة المقبلة. لذلك نهدف إلى تكثيف جهودنا من خلال إعطاء
الأولية لرفع جودة ونوعية الدراسات في الأعداد المقبلة من أجل تلبية الطلب المتزايد.

هذا العدد الذي في متناولكم (العدد الثالث من المجلد الخامس عشر) يضم مقالا باللغة
التركية، ومقالين باللغة الإنجليزية، إضافة إلى مقال تقييم كتاب واحد.

المقال الأول في عددنا باللغة الإنجليزية بعنوان "العلاقات التركية السودانية: فترة ما بعد
البشير" بقلم كآن دفجي أوغلو. ويناقش المقال الأبعاد السياسية والاقتصادية والأمنية
والاجتماعية الثقافية للعلاقات بين تركيا والسودان في فترة ما بعد عمر البشير.
أما المقال الثاني في مجلتنا فهو بقلم فاتح أوغوز إيبك بعنوان "السياسة العراقية تجاه
سوريا: من حيث بيئة صنع القرار داخل البلاد قبل وأثناء الحرب الأهلية السورية".

ويتناول الكاتب في مقاله، السياسة التي انتهجتها العراق تجاه سوريا قبل وأثناء الحرب

الأهلية السورية التي بدأت عام 2011. كما تقدم الدراسة لمحة عامة عن عودة العلاقات بين البلدين والتي كانت عدائية منذ تأسيسهما، من أجل التعرف على العوامل التي ساهمت في التقارب العراقي مع سوريا.

المقال الثالث بقلم سرحات غوزال وغونغور شاهين وهو بعنوان "تحليل استراتيجية فرنسا لمكافحة الإرهاب بعد عام 2015 في سياق الأمن الداخلي". ويعمل الكاتبان في المقال على توضيح مفهومي الإرهاب كفكر وممارسة، ثم مناقشة مشاكل الإرهاب التي تواجهها فرنسا في سياق الأمن الداخلي، واستراتيجيات حلها.

كما نقدم لكم في هذا العدد تقييماً بقلم هلال قره قوينلو لكتاب بعنوان "السياسة والدبلوماسية في شرق إفريقيا" للكاتب (مرسل ييرام).

نتمنى لكم قراءة جيدة مع أمنياتنا باللقاء بكم في العدد المقبل.

Ortadoğu

E t ü t l e r i

MAKALELER

ARTICLES / مقالات

Türkiye – Sudan Relations in Post-Bashir Era

Kaan DEVECİOĞLU*

Received: 11/12/2023

Accepted: 11/12/2023

Citation: Devecioglu, K., “Türkiye – Sudan Relations in Post-Bashir Era”, Middle Eastern Studies, 15-3 (2023): 197-219

DOI: 10.47932/ortetut.1403075

Abstract: This study aims to scrutinize the diplomatic relations between Türkiye and Sudan in the post-Omar al-Bashir period. Historical relations between the Republic of Türkiye, established in 1923 as the successor to the Ottoman Empire, and Sudan have had a positive impact in contemporary times across political, economic, socio-cultural, and security domains. While relations during the Republican period were relatively limited when Sudan gained independence from Britain, they saw a significant improvement with the administration of Omar al-Bashir and Hasan al-Turabi, who came to power in 1989. Following Türkiye’s declaration of “Africa Year” in 2005, Sudan emerged as a prominent country in Ankara’s Sub-Saharan Africa policy. Particularly, the Africa Opening Action Plan initiated in 1998 and the deepening of policies by AK Party governments strengthened relations with Sudan. However, following the overthrow of Omar al-Bashir in 2019, transitional periods and political crises in Sudan have adversely affected Türkiye – Sudan relations. This article follows a historical methodology in which the construction of the historical process on relations and its impact on parameters are taken into account. This study will address these relations during this period, initially focusing on political, economic, security, and socio-cultural parameters. Subsequently, the study will examine the causes of the crisis in Sudan and the trajectory of relations. Findings from the post-Bashir era indicate that, despite challenges, relations between the two countries have endured. Nevertheless, the escalation of internal disputes in Sudan into conflicts casts uncertainty on the future of these relations.

Keywords: Türkiye - Sudan Relations, Abdulfattah al-Burhan, Mohamed Hamdan Dagalo, Omar al-Bashir, Political Transition in Sudan.

* Kaan Devecioglu: Ph.D. Candidate, Istanbul Medeniyet University-TR, International Relations, Expert, ORSAM North Africa Studies Coordinator, Email: kaandevecioglu@yahoo.com, ORCID: 0000-0001-5635-4308

Türkiye – Sudan İlişkileri: Beşir Sonrası Dönem

Kaan DEVECİOĞLU*

Geliş tarihi: 11/12/2023

Kabul tarihi: 11/12/2023

Atf: Devecioğlu, K., “Türkiye – Sudan İlişkileri: Beşir Sonrası Dönem”, Ortadoğu Etütleri, 15-3 (2023): 197-219

DOI: 10.47932/ortetut.1403075

Öz: Bu çalışmanın temel amacı; Ömer el-Beşir dönemi sonrası Türkiye-Sudan diplomatik ilişkilerini mercek altına almaktır. Osmanlı Devleti'nin devamı olarak 1923 yılında kurulan Türkiye Cumhuriyeti ile Sudan arasındaki tarihsel ilişkiler, günümüzde siyasi, ekonomik, sosyo-kültürel ve güvenlik alanlarında pozitif bir etki oluşturmaktadır. Cumhuriyet dönemi ilişkileri, Sudan'ın İngiltere'den bağımsızlığını kazandığı dönemde sınırlı düzeydeyken 1989'da iktidara gelen Ömer el-Beşir ve Hasan el-Turabi yönetimiyle yakınlaşmış, 2005'te Türkiye'nin “Afrika Yılı” ilan etmesiyle Sudan, Ankara'nın Sahraaltı Afrika politikasında öne çıkan bir ülke hâline gelmiştir. 1998'de hazırlanan Afrika Açılım Eylem Planı ve AK Parti hükümetlerinin politikalarını derinleştirilmesi, Sudan ile olan ilişkileri güçlendirmiştir. Ancak, Ömer el-Beşir'in 2019'da devrilmesinin ardından, Sudan'daki geçiş dönemleri ve siyasi krizler, Türkiye-Sudan ilişkilerini olumsuz etkilemiştir. Bu makale, tarihsel sürecin ilişkiler üzerindeki inşasının ve parametreler üzerindeki etkisinin dikkate alındığı tarihsel bir metodoloji izlemektedir. Çalışma, ilk olarak ilişkilerin siyasi, ekonomik, güvenlik ve sosyo-kültürel parametrelerine odaklanmakta, ardından Sudan'daki krizin nedenlerini ve ilişkilerin seyrini ele almaktadır. Beşir sonrası döneme dair bulgular; iki ülke arasındaki ilişkilerin zorluklara rağmen ayakta kaldığını göstermektedir. Ancak, Sudan'daki içsel anlaşmazlıkların çatışmaya evrilmesi, ilişkilerin geleceğini belirsiz kılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye - Sudan İlişkileri, Abdülfettah el-Burhan, Mohamed Hamdan Dagalo, Ömer el-Beşir, Sudan'da Siyasi Geçiş.

* Kaan Devecioğlu: Doktora Adayı, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler, Uzman, ORSAM, Kuzey Afrika Çalışmaları Koordinatörlüğü kaandevecioğlu@yahoo.com, ORCID: 0000-0001-5635-4308

العلاقات التركية السودانية: فترة ما بعد البشير

كان دفجي أو غلو *

تاريخ القبول: 2023/12/11

تاريخ الاستلام: 2023/12/11

اقتباس: دفجي أو غلو، ك.، «العلاقات التركية السودانية: فترة ما بعد البشير»، دراسات الشرق الأوسط، 219 - 197 (2023): 3-15

معرف الغرض الرقمي: 10.47932/ortetut.1403075

الملخص

الهدف الأساسي من هذا المقال هو دراسة العلاقات الدبلوماسية بين تركيا والسودان في فترة ما بعد عمر البشير. إن العلاقات التاريخية بين السودان والجمهورية التركية التي تأسست عام 1923 كامتداد للدولة العثمانية، لها تأثير إيجابي اليوم في المجالات السياسية والاقتصادية والاجتماعية الثقافية والأمنية. وبينما كانت العلاقات في حقبة الجمهورية محدودة خلال الفترة التي حصل فيها السودان على استقلاله من بريطانيا، إلا أنها توطدت مع نظام عمر البشير وحسن الترابي اللذين وصلا إلى السلطة عام 1989. ومع إعلان تركيا «عام إفريقيا» في عام 2005، أصبح السودان بلدا مهما فيما يتعلق بسياسة انقرة تجاه منطقة إفريقيا جنوب الصحراء الكبرى. كما أن خطة العمل والانفتاح على القارة الإفريقية التي أعدت في عام 1998 وانتهاج حكومات حزب العدالة والتنمية سياسات أكثر توجهها نحو إفريقيا، ساهمت في تعزيز العلاقات التركية مع السودان. لكن الفترات الانتقالية التي شهدها السودان بعد الإطاحة بعمر البشير عام 2019، والأزمات السياسية التي نتجت عن ذلك داخل البلد، أثرت بشكل سلبي على العلاقات التركية السودانية. يتبع هذا المقال منهجية تاريخية تأخذ بعين الاعتبار بناء المرحلة التاريخية على العلاقات الثنائية وتأثير تلك المرحلة التاريخية على الأبعاد المحددة للعلاقة. كما تركز هذه الدراسة في البداية على الأبعاد السياسية والاقتصادية والأمنية والاجتماعية الثقافية للعلاقات، ثم تناقش أسباب الأزمة في السودان ومسار العلاقات التركية السودانية. وتشير النتائج المتعلقة بفترة ما بعد البشير، أن العلاقات بين البلدين لا تزال قائمة رغم الصعوبات المحيطة بها. لكن تحوّل الخلافات الداخلية في السودان إلى صراع يجعل مستقبل هذه العلاقات غامضا.

الكلمات المفتاحية: العلاقات التركية السودانية، عبد الفتاح البرهان، محمد حمدان دقلو، عمر البشير، الانتقال السياسي في السودان.

* كان دفجي أو غلو: مرشح للدكتوراه، جامعة إسطنبول الحضارة، خبير العلاقات الدولية، أورسام، منسقية دراسات شمال إفريقيا رقم أوركيد: 0000-0001-5635-4308 : kaandevcioglu@yahoo.com

Introduction

The Republic of Türkiye, established in 1923 as the successor to the Ottoman Empire, has a deeply rooted historical background in its relations with Sudan. The reflections of this historical past have positively influenced the current political, economic, socio-cultural, and security relations between the two countries. During the Republican period, Türkiye – Sudan relations were at a “limited” level following Khartoum’s independence from Britain. The relations between the two countries began to strengthen during the administration of Omar al-Bashir and Hasan al-Turabi, who came to power in 1989, and Sudan became a prominent country in Ankara’s Sub-Saharan Africa policy, especially after Türkiye declared “Africa Year” in 2005.

Going through no colonial past, Türkiye in its historical background, has consolidated the limited relations established since Sudan gained independence from Britain in 1956, particularly through the Africa Opening Action Plan initiated in 1998 and continued by the Justice and Development Party (AK Party) governments. The deepening of policies by these governments, especially in 2005 when Türkiye declared “Africa Year,” elevated Sudan to a “pilot country” in Ankara’s Sub-Saharan Africa policy. The strengthening of relations was evident, especially through the Africa Opening Action Plan initiated in 1998 and the deepening of policies by the AK Party governments. However, after the overthrow of Omar al-Bashir in 2019, transitional periods and political crises in Sudan negatively impacted Türkiye – Sudan relations.

This study aims to examine post-Bashir Türkiye – Sudan relations within the framework of transitional periods in Khartoum. The approach will first focus on the fundamental parameters of political, economic, security, and socio-cultural aspects of Türkiye – Sudan relations. Subsequently, the study will delve into the fundamental causes of the crisis in Sudan and the topic of relations under Abdullah Hamdok’s premiership, the military intervention in October 2021, and the period of civil war. The conclusion will present findings regarding the post-Bashir period in bilateral relations. This article follows a historical methodology in which the construction of the historical process on relations and its impact on parameters are taken into account.

Key Parameters of Türkiye - Sudan Relations

The basic foreign policy strategy of the Republic of Türkiye, established in 1923 as the successor to the Ottoman Empire, has been characterized by a Western-oriented, status quo-oriented, and pragmatic identity. Türkiye’s general approach to Africa, specifically Sudan, has occurred within the limits

of this identity. Until the period following the end of World War II, when African countries gained independence from colonial powers, Türkiye's relations with Sudan were maintained through the British-Egyptian joint administration. Recognizing Sudan's independence in 1956 and establishing diplomatic relations, Türkiye was among the first countries to do so. However, "secondary foreign policy issues" like Africa, especially during the NATO membership period, did not constitute a fundamental agenda item because Türkiye's foreign policy strategy was based on the fundamental parameter of "Westernization," which was consolidated during this period to achieve the level of development in Western countries.¹

From 1956 to 1990, relations between Türkiye and Sudan, despite a meeting in Ankara between Sudanese President Jaafar al-Nimeiry and Turkish President Kenan Evren in 1982, had limited engagement in political and economic areas. During these 34 years, relations between the two countries involved some disagreements on the Cyprus issue, differences of opinion during the Arab-Israeli conflict, and limited economic engagements. However, the signing of the first commercial agreement between Ankara and Khartoum in 1980 and the agreements on trade, culture, and science during leaders' meetings in Ankara laid the groundwork for the development of economic relations between the two countries in the following years².

The years after 1990, particularly during Turgut Özal's presidency, brought about a more favorable position for Türkiye's relations with Sudan, setting the stage for deepening ties in the 2000s³. Although the "Africa Opening Action Plan" presented in 1998 could not be implemented due to the political and economic crises in Türkiye during that period, protocols were signed between Türkiye and Sudan in the areas of air transportation and quality control in oil and mineral exploration during the eight years. This progress in diplomacy and trade was not only reflected in the data on foreign trade between the two countries during these years but also prepared the ground for the development of relations in the post-1998 period.

Türkiye's strategy of opening up to Africa, presented in 1998, gained significant momentum from 2002 onwards, especially with the governments of the AK Party.⁴ This momentum was fueled by the ongoing political and

1 Kaan Devecioğlu, "Türkiye-Afrika ilişkilerinin politik ekonomisi: Sudan örneği." Unpublished Master's Thesis, *Ankara Yıldırım Beyazıt University*, 2017, p. 85.

2 Yusuf Fadl Hassan, Sudan Özelinde Türk – Afrika İlişkilerinin Bazı Yönleri, *TASAM*, 4 April 2007.

3 Kaan Devecioğlu, "Türkiye-Afrika ilişkilerinin politik ekonomisi: Sudan örneği." Unpublished Master's Thesis, *Ankara Yıldırım Beyazıt University*, 2017.

4 Eldeen, Mayada Kamal. "Ak parti dönemi Türkiye-Afrika ilişkileri: Sudan örneği (2002-2015)." PhD dissertation, 2019, p. 131 - 167.

economic crises in Türkiye until the AK Party took office and the dissatisfaction with the level of relations with the European Union in the early 2000s.⁵ In this sense, the “Enhancement Strategy of Economic and Commercial Relations with Africa” implemented by Türkiye in 2003 paved the way for an acceleration in economic relations with Sudan. In a meeting between the then State Minister Kürşad Tüzmen and the Sudanese Foreign Minister Ismail and his delegation, it was emphasized that Sudan was an important country for opening up to other African countries, and the trade volume between the two countries had reached significantly higher values than in the past, indicating the positive results of past steps.⁶

Following the implementation of the “Africa Opening Action Plan” in 1998, the first significant political step was taken in 2005, when Türkiye declared Africa Year. With this step, Türkiye aimed to deepen and coordinate its political, economic, security, and socio-cultural relations with African countries⁷. In line with this goal, Türkiye activated not only embassies but also the Turkish Cooperation and Coordination Agency (TİKA). Project coordination offices were opened in Ethiopia in 2005, Sudan in 2006, and Senegal in 2007 as the three pilot countries of the action plan. TİKA offices were subsequently established in Libya, Somalia, Cameroon, Niger, Chad, Djibouti, Algeria, Namibia, and Kenya. In countries where TİKA does not have an office in Africa, activities are carried out through embassies and the Ministry of Foreign Affairs.⁸

After 2005, Türkiye’s relations with Africa in general, and Sudan in particular began to develop. Unlike other African countries, there was a historical background between Türkiye and Sudan that facilitated the establishment of strong relations. After 2005, the two countries became closer than ever before, with high-level visits by the President and Prime Minister that had not occurred for a long time.⁹ With this positive atmosphere, not only did political and economic engagements develop between the two countries, but various projects were also developed through public institutions and Turkish NGOs to improve administrative and social structures in Sudan in the fields of education, culture, health, agriculture, and mining.¹⁰

5 Mehmet Özkan and Birol Akgün. “Turkey’s opening to Africa.” *The Journal of Modern African Studies*, Volume 48, No 4, 2010, p. 525-546.

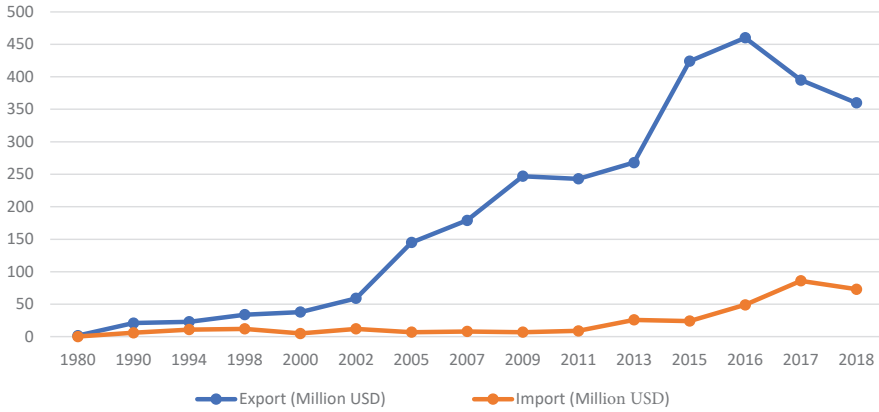
6 “Türkiye – Sudan ilişkileri ivme kazandı”, *NTV*, 26 July 2004.

7 Mehmet Özkan and Birol Akgün. “Turkey’s opening to Africa.” *The Journal of Modern African Studies* Volume 48, No 4, 2010, p. 525-546.

8 Elem Eyrice Tepeciklioğlu, Ali Onur Tepeciklioğlu, and Betül Aydoğan Ünal. “Türkiye’nin sahra-altı Afrika’da yürüttüğü kamu diplomasisi faaliyetleri.” *Ege Academic Review*, Volume 18, No 4, 2018, p. 605-618.

9 Kaan Devecioğlu, “Türkiye-Afrika ilişkilerinin politik ekonomisi: Sudan örneği.” Unpublished Master’s Thesis, *Ankara Yıldırım Beyazıt University*, 2017.

10 Mehmet Ozkan. “A new actor or passer-by? The political economy of Turkey’s engagement with

Chart 1. Türkiye – Sudan Commercial Data (1980 – 2018)

Source: TUIK

In terms of the development of socio-cultural relations between the two countries, the opening of the branch of the Yunus Emre Institute (YEE) in Khartoum in November 2016, in addition to Maarif Foundation schools, made significant contributions. Acting with the mission to increase Türkiye’s visibility, credibility, and reputation internationally and to connect Türkiye with people around the world, YEE has been active in teaching Turkish and conducting cultural activities to increase interaction between the two countries. It has also contributed to the Türkiye Scholarships Program of the Presidency for Turks Abroad and Related Communities. Thus, YEE works towards sustaining relations between the two countries.¹¹

Türkiye and Sudan have witnessed significant developments in the economic sphere alongside the political, social, and cultural relations that have evolved between the two countries. In 2001, an agreement on the “Elimination of Double Taxation” was signed regarding income taxes between the two nations. This agreement was signed in 2001, officially published in 2003, and came into effect in 2005¹². Consequently, commercial engagements through private enterprises between the two states flourished, constituting a significant pillar of economic relations. Presently, the majority of Turkish entrepreneurs operating in Sudan are notably involved in the construction sector.¹³

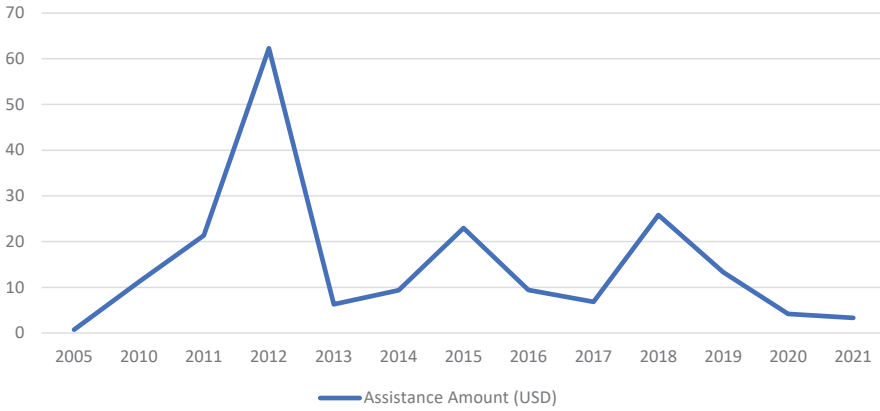
Africa.” *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, Volume 14, No 1, 2012, p. 113-133.

11 Erman Akıllı, “Yunus Emre Institute As a Tool for Cultural Diplomacy and Nation Branding.” *Electronic Turkish Studies*, Volume 13, No 22, 2018, p. 26-28

12 For more detailed information: http://www.gib.gov.tr/fileadmin/mevzuatek/uluslararasi_mevzuat/SU-DAN.htm

13 For more detailed information: <https://www.mfa.gov.tr/relations-between-turkiye-and-sudan.en.mfa>

Chart 2. Ratios of Development Assistance Provided by Türkiye to Sudan (2005 – 2021)

Source: TİKA

Türkiye has carried out numerous development aid projects in Sudan through the Turkish Cooperation and Coordination Agency (TİKA) since 2006. In Sudan, TİKA has been implementing projects based on sustainable development in areas such as the preservation of historical and cultural heritage, education, health, energy, agriculture, banking and finance, emergency humanitarian aid, water and sanitation, foreign relations and partnerships, social assistance, and other infrastructure and services since 2005. In this context, the activities of Türkiye's TİKA, YEE, and Maarif institutions have contributed to the deepening of diplomatic and commercial relations between the two countries.¹⁴

The deepening of Türkiye – Sudan relations can be attributed to the visit of President Recep Tayyip Erdogan to Khartoum in December 2017. During this visit, agreements were signed in 12 different strategic areas, including agriculture, mining, technology, culture, and security. Among these agreements are the restoration of historical artifacts on Suakin Island, a shared historical heritage, and the house of Ali Dinar, a prominent figure in Darfur, which is used as a museum.¹⁵ Suakin Island, located on the Red Sea coast, became part of Ottoman territory in 1517 with the conquest of Egypt by Yavuz Sultan Selim and hosted governors of the Habesh for a long time. However, Suakin

14 Kaan Devecioğlu, "Sudan'da Sürdürülebilir Kalkınma ve Türkiye'nin Rolü", Kuzey Afrika'da Sürdürülebilir Kalkınma: Türkiye'nin Yardımları ve TİKA, ed. Recep Yorulmaz, Ankara: Orient, 2022. p. 339 – 393.

15 "Turkey's Erdogan visits Sudan on Sunday" *Sudan Tribune*, 22 December 2017.

came under British control in 1882¹⁶. On the other hand, Ali Dinar fought as the Governor of Darfur during the British occupation of Sudan in response to the Ottoman Empire's call for jihad.¹⁷ In addition, Turkey's opening of a branch of Ziraat Katılım Bank in Sudan after Erdoğan's visit in 2017 draws attention as an important investment in the development of economic relations between the two countries.¹⁸

In general, the fundamental parameters of Türkiye – Sudan relations are the deepening of diplomatic relations based on historical background and socio-cultural harmony. These parameters have been developed in an interconnected process involving political, economic, socio-cultural, and security relations following the declaration of the Africa Year in Türkiye in 2005. However, progress in bilateral relations has stagnated due to the inability of the post-Omar al-Bashir administration in Sudan to overcome the crises in the political, economic, social, and security domains. This situation is examined in more detail in the following main heading.

The Emergence of the Sudan Crisis and Relations with Türkiye

In December 2018, protests began in Sudan against the economic problems and corruption allegations spanning over 30 years under the rule of then-President Omar al-Bashir. Lasting about six months, these protests led to the intervention of the Sudanese Army in April 2019.¹⁹ The Military Transitional Council, established after the coup, signed an agreement with groups organizing protests in August 2019, forming the Sovereignty Council, consisting of 6 civilians and 5 military members. The council assigned ministries to agreed-upon individuals and granted the authority to establish the government to Prime Minister Abdullah Hamdok, representing civilians.²⁰ However, subsequent processes, including economic improvement, the formation of the legislative body, and the organization of democratic elections, were not realized. Disagreements between civilians and the military deepened during this period, and in October 2021, the military forcibly took over the government by placing Prime Minister Abdullah Hamdok under house arrest.²¹ In the following period, a new Sovereignty

16 Tarig Mohamed Nour Ali, *Osmanlı Sudan'ı*, İstanbul: İskenderiye Kitap, 2020, p.346-350

17 Muhammed Tandoğan, "Darfur Sultanı Ali Dinar: Siyaset ve Mukavemet (1898-1916)", *Afrika'nın Önder Şahsiyetleri*, ed. Ahmet Kavas and Muhammed Tandoğan, Kocaeli: Alelmas Yayınları, 2019, p.265 – 270.

18 Ömer Erdem, "Ziraat Katılım ilk yurt dışı şubesini Sudan'da açtı" *Anadolu Ajansı*, 23 November 2020

19 İsmail Numan Telci, "Devrim karşıtı güçler Sudan'da 'Mısır senaryosu' peşinde", *Anadolu Ajansı*, 11 Haziran 2019.

20 Kaan Devecioğlu, "Sudan'da yeni hükümet: Başarı mümkün mü?", *Yeni Şafak Düşünce Günlüğü*, 15 October 2019.

21 İsmail Numan Telci, "İç ve Dış Dinamikler Bağlamında Sudan'da Siyasi Kriz", *Sabah Perspektif*, 30 Ekim 2021.

Council, coordinated by the military, reinstated Abdullah Hamdok as the Prime Minister.²²

After Abdullah Hamdok resigned from the transitional premiership, new disagreements arose among both civilian groups and between civilian groups and the military, intensifying the political crisis. In response to this, the United Nations Integrated Transition Assistance Mission in Sudan (UNITAMS) initiated facilitation talks to ensure a fragile democratic transition in the country.²³ Volker Perthes, the special representative of UNITAMS, announced during a press conference in Khartoum that the initial talks would involve individual consultations among various actors, and the second talks would include direct or indirect negotiation rounds. Perthes stated that the Sudanese army, rebel groups, political parties, and protest movements, as well as civil society and women's groups, would be invited to participate in the process. In this context, the Sudanese Professionals Associations (SPA), an activist alliance in anti-Omar al-Bashir rallies, categorically rejected UNITAMS' proposal to normalize relations with the new Sovereignty Council, highlighting the organization's commitment to achieving a completely civilian administration. After the initiation of facilitation talks, the lack of public announcements drew attention. In this regard, UNITAMS representative Volker Perthes regularly attended briefing sessions at the UN Security Council.²⁴

The leading civil opposition coalition in Sudan, the Forces of Freedom and Change (FFC), expressed support for any international efforts contributing to the Sudanese people's resistance to the coup and the re-establishment of a civilian and democratic state.²⁵ Meetings coordinated by UNITAMS, including roundtable discussions with Emergency Lawyers, the Doctors' Union, and the Journalists' Union, were held.²⁶ Additionally, sporadic protests continued

22 Kaan Devecioğlu, "Framework Agreement in the Face of the Crisis of Transitional Administration in Sudan." *ORSAM Policy Brief*, No:229, 2022, p. 1-2

23 Daniel Forti, "Walking a Tightrope: The Transition from UNAMID to UNITAMS in Sudan." *IPI*, February 2021, p. 1-2.

24 "UNITAMS SRSR Mr. Volker Perthes Remarks to the Security Council 24 May 2022," *UNITAMS*, 24 May 2022.

25 Susan Stigant, "In Sudan, a Narrow Opportunity to Get the Democratic Transition Back on Track", *USIP*, 7 July 2022.

26 "Situation in the Sudan and the activities of the United Nations Integrated Transition Assistance Mission in the Sudan", *United Nations Security Council*, 2 March 2022.

* Groups that signed the agreement: National Umma Party, Sudan Congress Party, Federal Front, People's Congress Party, Ansar al-Sunna Movement, Democratic Union Party led by Hasan al-Mirghani, Sudan Alliance, Revolutionary Front led by El Hadi Idris, National Baath Party, and Sudanese Professional Associations Union. Groups that did not sign the agreement: Communist Party, Sudanese Professional Associations Union, Sudan Resistance Committees, Arab Socialist Baath Party, Ummah Party, Bija Tribe Council President Muhammad Ahmed al-Amin Tirik from eastern Sudan, Sudan Liberation Movement/Democratic Bloc leader and Darfur Region President Mini Arko Minawi, Justice and Equality Movement leader Jibril Ibrahim, Original Democratic Union Party led by Jaafar Mir-

against UNITAMS and other foreign actors' interventions in Sudan's internal politics by those supporting the military. Despite the contributions of the African Union, the Intergovernmental Authority on Development (IGAD) in East Africa, and Eritrea to the UNITAMS negotiations, the protesting public persisted in demanding a purely civilian administration.

In December 2022, the military administration reached a new understanding with some civilian groups through the "Political Framework Agreement."²⁷ The agreement focused on five key issues. Firstly, it addressed the justice system during the transition period, ensuring the rights of individuals who have been subject to human rights violations in society since 1989. Secondly, it pertained to security reform, emphasizing that democracy could not be achieved in the country without establishing a professional and national army. The third issue concerned the completion of the Juba Peace Agreement. The fourth issue involved the respectful removal of elements from the Omar al-Bashir era that were withdrawn from the administration, ensuring compliance with fundamental rights. The final issue concerned the resolution of the Eastern Sudan problem, requiring appropriate arrangements to allow the political participation of all stakeholders in the region and adherence to the solution to the Eastern Sudan issue. This compromise was considered a significant step in resolving the political crisis in the country; however, the non-participation of some groups emerged as a fundamental problem that undermined the agreement. In the following days, protests by opposition groups took place on the streets of Khartoum.²⁷

Indeed, on April 15, 2023, conflicts erupted between the Sudanese Army and the Rapid Support Forces, the two key actors in the Political Framework Agreement, in many parts of the country, including Khartoum and South Darfur. Therefore, the latest attempt at peace among Sudanese groups has yielded negative results, negatively impacting Sudan's relations with Türkiye and other countries. Against this backdrop, post-Omar al-Bashir Türkiye – Sudan relations are examined in three sub-headings: during Abdullah Hamdok's premiership, post-October 2021 military intervention, and the period of civil war.

ghani, Sudan People's Call group, and some Islamic movements. Additionally, Sudan People's Liberation Movement-North (SPLM-N) leader Abdulaziz El-Hilu and Sudan Liberation Movement (Army) (SLM/AW) leader Abdel Wahid Nur also did not sign the agreement. For more detailed: Mohammed Amin, "Sudan's rivals sign framework deal for transition", *Anadolu Agency*, 5 December 2022.

27 Kaan Devecioglu, "A New Dimension in the Sudan Crisis: Clash Between Army and Rapid Support Forces", *ORSAM*, 30 April 2023.

Abdullah Hamdok's Premiership Era

Following the agreement reached by civilian and military groups in August 2019, the Sovereignty Council was established, and Abdullah Hamdok's cabinet, as the Prime Minister, undertook the task of purging individuals associated with the Omar al-Bashir era from both civilian and military bureaucracies. The focus shifted towards resolving economic and social crises. However, the new administration, influenced by the global spread of the COVID-19 pandemic from Wuhan, China, in December 2019, also concentrated on the country's foreign relations. The priority of the Khartoum government in 2019 and 2020 was to acquire medical equipment, drugs, and vaccines to build immunity against the virus. Consequently, during this period, Türkiye – Sudan relations took shape within the framework of the pandemic conditions and fell below the expected level. In this context, Türkiye supplied health equipment to Sudan during these years.²⁸

By 2021, with the discovery of vaccines against COVID-19 and the increase in immunity, mobility had increased in Sudan and other parts of the world. In this regard, Türkiye – Sudan relations achieved a significant milestone in 2021 with high-level visits for the first time since the military overthrow of the Omar al-Bashir regime in Sudan. The first high-level meeting between the two countries took place during the visits of Turkish Republic Vice President Fuat Oktay and Sudan Sovereignty Council Deputy Chairman Muhammad Hamdan Dagalo in April 2021, during their visits to Niger. Subsequently, Muhammad Hamdan Dagalo officially visited Türkiye on May 27, 2021. During this visit, agreements previously signed during the Omar al-Bashir era were reviewed, areas requiring regulation were identified, and satisfaction was expressed for Türkiye's support of Sudan during the transitional period.²⁹

Sudan Sovereignty Council President Abdel Fattah al-Burhan, accompanied by various ministers, visited Ankara for a two-day working visit on August 12, upon the invitation of President Recep Tayyip Erdoğan. During the meetings held during this visit, agreements signed in 22 areas during Erdoğan's visit to Sudan in 2017 were reviewed. After the meetings, al-Burhan stated in his remarks that he believed the trade volume between Türkiye and Sudan, which was \$500 million, could be increased to \$2 billion³⁰, and agreements were

28 Jeyhun Aliyev, "Turkey to donate medical aid to Sudan", *Anadolu Agency*, 15 July 2020.

29 Kaan Devecioğlu, "Türkiye and Sudan's strategic cooperation is emphasized in the recent meeting between the two countries", *Mena Affairs*, 29 May 2021.

30 Nazlı Yüzbaşıoğlu and Muhammet Tarhan, "Sudan Egemenlik Konseyi Başkanı Burhan: Türkiye ile ticaret hacmimizi 2 milyar dolara çıkarabileceğimize inanıyorum", *Anadolu Ajansı*, 13 August 2021

signed in six different areas, including energy, foreign affairs, treasury and finance, military, and media³¹.

Progress was also made in the agricultural cooperation agreement signed between Türkiye and Sudan in 2013. Following the meetings, it was announced that the allocation of 100,000 hectares, equivalent to 1 million acres, of land to Türkiye had been realized, according to Vice President Fuat Oktay. Under the agricultural cooperation agreement between Türkiye and Sudan, 80% of the company established will be owned by TİGEM (Türkiye Agricultural Enterprises General Directorate), and the remaining 20% will be owned by the Sudanese side. These new lands are located on fertile soil along the White Nile, and vegetables, fruits, and tropical fruits will be cultivated.³²

Another significant aspect of Türkiye – Sudan trade relations is the signing of a free trade agreement. Although there were ongoing efforts in this regard, it was brought back to the agenda with the visit of Türkiye’s Ambassador to Khartoum, İrfan Neziroğlu, to the Sudanese Minister of Trade in March 2021. In this context, Sudan’s Minister of Trade, Ali Cidu, stated that Türkiye would be Sudan’s gateway to Europe. Additionally, the development of animal husbandry is crucial for the progress of bilateral commercial relations.³³ Sudan, a country with approximately 100 million large and small livestock, heavily engages in live animal exports, facing significant issues, especially in engagements with Saudi Arabia. In 2021, Saudi Arabia rejected and detained small livestock, causing considerable damage to Sudan. In this regard, a Turkish company, Cantek, stands out as a good example with its investment in a modern meat processing facility in Sudan.³⁴

During Abdullah Hamdok’s premiership, bilateral relations were maintained under the leadership of the Sovereignty Council President and Deputy, but Hamdok did not develop a significant relationship with the Ankara administration. In October 2021, due to the deepening of internal political, social, and economic problems, the Sudanese Army removed Prime Minister Hamdok from office and restructured the Sovereignty Council.

31 Enes Kaplan, “Türkiye ile Sudan arasında farklı alanlarda 6 anlaşma imzalandı”, *Anadolu Ajansı*, 12 August 2021.

32 Abdullah Yasir Güler “Sudan’da 1 milyon dönüm tarım arazisi Türkiye tarafından işlenecek”, *Anadolu Ajansı*, 13 August 2021.

33 Ömer Erdem, “Sudan Ticaret Bakanı Ali Cidu Adem: Türkiye, Sudan’ın Avrupa’ya açılan kapısı olabilir”, *Anadolu Ajansı*, 24 August 2021.

34 Kaan Devecioğlu, “Sudan’da Sürdürülebilir Kalkınma ve Türkiye’nin Rolü”, *Kuzey Afrika’da Sürdürülebilir Kalkınma: Türkiye’nin Yardımları ve TİKA*, ed. Recep Yorulmaz, Ankara: Orient, 2022. p. 339 – 393.

Post-October 2021 Military Intervention

A failed coup attempt occurred in Sudan a month before the military intervention in October 2021, setting the stage for the subsequent military involvement³⁵. Regarding the failed coup attempt in September, the Chairman of the Sovereignty Council, Abdelfattah al-Burhan, revealed that a group allegedly affiliated with Omar al-Bashir within the military had attempted the coup. In the following weeks, major tribes and sects from various regions, particularly Darfur and Port Sudan, organized pro-military rallies in the capital, Khartoum. This popular support became a crucial factor in strengthening the military's hand against civilians, leading to the coup on October 25.³⁶

Following the October 25 coup, Sovereignty Council Chairman General Abdelfattah al-Burhan, in his statement, emphasized the divisions among civilian groups, refraining from using the term “military intervention” and instead describing the events as a “takeover of administration.” Burhan underscored that the takeover was deemed necessary to prevent a civil war. After the military intervention, Prime Minister Abdullah Hamdok was placed under house arrest, and numerous ministers and political party leaders were reported to have been arrested. Additionally, Burhan announced that elections in 2023 would not include military candidates, and during this period, a new Sovereignty Council, Prime Minister, and a cabinet appointed by the latter would oversee the process, ensuring a technocratic administration.³⁷

Despite being placed under house arrest, Abdullah Hamdok was reinstated as Prime Minister through an agreement with the military. However, this move led to significant divisions among civilians, intensifying protests within the country. While Burhan characterized these events as a “restructuring to complete the revolution,” opposition groups, especially the Sudanese Professional Associations (SPA) and the Forces of Freedom and Change (FFC), continued to support protest demonstrations, advocating for a “completely civilian administration.” In a televised interview, Hamdok explained that he reached an agreement with the military to prevent “fraternal bloodshed” within the country.³⁸ However, opposition protests persisted, and eventually, on January 2, 2022, Hamdok resigned after talks with SPA and other opposition groups.

Despite these challenging circumstances, Türkiye – Sudan relations continued to develop in the political, economic, security, and cultural fields after the military intervention in October 2021. Notably, representatives from

35 Mürsel Bayram, “Sudan’da Darbe İçinde Darbe”, *ORSAM*, 30 October 2023.

36 Eliza Mackintosh, “Sudan PM detained in military takeover”, *CNN News*, 25 October 2021.

37 “Military will exit politics after 2023 vote, says Abdel Fattah al-Burhan”, *Mena Affairs*, 5 December 2021.

38 “Sudan’s PM Hamdok backed military takeover, says general”, *Al Jazeera*, 26 November 2021.

Türkiye participated in the “Political Framework Agreement” meeting signed on December 5, 2022³⁹. Another significant political development in 2022 was the meeting between the then Vice President of the Republic of Türkiye, Fuat Oktay, and Sudan’s Minister of Economy and Finance, Gibril Ibrahim. The meeting took place during the 38th Ministerial Meeting of the Permanent Committee for Economic and Commercial Cooperation of the Organization of Islamic Cooperation (ISEDAK) held in Istanbul in November 2022, where the importance of a railway project connecting all member countries, especially African nations, was emphasized.⁴⁰

In terms of economic relations, the importance placed by Sudanese ministers on Turkish investments in the mining and health sectors indicated positive developments.⁴¹ Particularly, Sudan’s Minister of Mining, Mohamed Bashir, expressed confidence in removing obstacles for all Turkish investors, including the activities of the Mining Technical Exploration Institute (MTAIC) affiliated with the Turkish Ministry of Energy and Natural Resources.⁴²

Other notable areas in Türkiye – Sudan relations after the October 2021 military intervention include cooperation in the security domain and increased interest in the Türkiye Scholarships program by the Presidency for Turks Abroad and Related Communities (YTB). In the security domain, Türkiye provided a 12-day training program on handling societal incidents to 95 Sudanese police officers. The graduation ceremony for Sudanese riot police, trained by officers assigned by the Security Directorate General of the Turkish National Police, took place on November 17, 2022, in the Special Operations Directorate of the Khartoum Police. Additionally, in 2022, around 10,000 Sudanese applied for the Türkiye Scholarships, a program initiated by the YTB in 2012. On September 15, an experience-sharing and farewell event was organized at the Khartoum branch of the Yunus Emre Institute for the 150 Sudanese students awarded scholarships.⁴³ In addition, following the earthquake that occurred in Kahramanmaraş, Türkiye, on February 6, 2023, the Sudanese search and rescue team promptly responded to Türkiye’s call and traveled to the region to assist Turkish efforts.⁴⁴

39 “Türkiye welcomes framework deal for Sudan civilian-led transition”, *Middle East Monitor*, 5 December 2022.

40 Harun Kutbe, “Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay, Sudan Ekonomi ve Finans Bakanı İbrahim’i kabul etti”, *Anadolu Ajansı*, 29 November 2022.

41 Fuat Kabakçı, “Sudan Sağlık Bakanı İbrahim: Sudan Türk ürünleri için iyi bir pazar konumunda”, *Anadolu Ajansı*, 9 September 2022.

42 Ömer Erdem, “Sudan Maden Bakanı, Türk yatırımlarının önündeki engelleri kaldırma sözü verdi”, *Anadolu Ajansı*, 4 July 2022.

43 “A Farewell Event Held in Sudan for Students Who Won Turkish Scholarships”, *YEE*, 16 September 2022.

44 Ömer Erdem, “Sudan arama kurtarma ekibi için Hartum’da karşılama töreni düzenlendi”, *Anadolu Ajansı*, 21 January 2023.

Despite the signing of the “Political Framework Agreement” between civilian and military groups in Sudan in December 2022, the country has not achieved political, economic, and social stability as anticipated. The Rapid Support Forces (RSF) Commander, Mohamed Hamdan Dagalo, a politically influential figure strengthened after the October 2021 coup, aimed to extend the integration of the RSF into the national army over 10 years, drawing reactions from both civilian groups and the Sudanese Army under Burhan’s leadership. Moreover, the Sudanese Army elite, led by Burhan, engaged in talks with civilian groups from the al-Bashir era, triggering reactions from both civilian groups and the RSF. Consequently, internal conflict erupted between the Army and RSF on April 15, 2023, confirming the existing tensions between the two groups, particularly discussed among Sudanese elites since January 2023. In January 2023, Turkish National Intelligence Organization Chief Hakan Fidan visited Sudan, conducting separate meetings with Sovereignty Council Chairman Abdelfattah al-Burhan and his deputy Mohamed Hamdan Dagalo.⁴⁵

Sudanese Civil War

The conflicts that emerged on April 15 between the army and the HDK in Sudan are fundamentally rooted in the power-sharing issue between two key actors.⁴⁶ Additionally, the alliance of Burhan and Dagalo, after the intervention in October 2021, had failed to appoint a prime minister for 18 months. Prompted by the mediation efforts led by the African Union, the United Nations, and IGAD, on December 5, 2022, Burhan, Dagalo, and 10 civilian actors within the Forces for Freedom and Change signed the “Political Framework Agreement.” Politically, the answer to why Burhan and Dagalo could not agree lies in the developments during this period.⁴⁷ These developments include Dagalo characterizing the October 2021 intervention as a mistake, engaging in diplomatic talks in civilian attire, which drew the attention of political and military leaders, Dagalo’s emphasis on a democratic transition while preparing for a civilian political alliance, both Burhan and Dagalo sending more troops to Khartoum in recent months; Dagalo’s desire to have equal security and training equipment with the RSF (he requested military helicopters from Russia but was denied); while Dagalo wants integration within 10 years, Burhan prefers completion within 2 years, causing the negative impact on the approach of military elites to the RSF, as

45 Ömer Erdem, “Sudan Egemenlik Konseyi Başkanı Burhan, MİT Başkanı Fidan ile görüştü” *Anadolu Ajansı*, 17 January 2023.

46 Tunç Demirtaş, “Sudan Krizi’nin Bölgesel Etkileri ve Türkiye’nin Pozisyonu, SETA Kriter, Mayıs 2023.

47 Enver Arpa, “3 SORUDA - Sudan’da iç çatışmaların arka planı” *Anadolu Ajansı*, 19 April 2023.

Dagalo’s soldiers receive higher salaries than Sudan Army soldiers; Dagalo’s dissatisfaction with the rapprochement of Ali Karti, former Foreign Minister during the El-Bashir era, and Commander of the People’s Defense Forces, with Burhan.⁴⁸

After the conflicts erupted, Turkish President Recep Tayyip Erdoğan held phone conversations with Burhan and Dagalo, urging that “brotherly blood should not be shed in Sudan.” Türkiye expressed its readiness to host mediation for peace between the parties and stated that they were in contact with the UN for urgent humanitarian aid to the Sudanese people.⁴⁹ Following an attack on the car of Türkiye’s Ambassador to Khartoum, Ismail Çobanoğlu⁵⁰, the embassy in Khartoum was temporarily moved to the city of Port Sudan, and neither the Sudanese Army nor the RSF claimed responsibility for the attack. However, due to Burhan’s statement that negotiations would not take place unless the RSF withdrew from Khartoum and Dagalo’s refusal to meet with Burhan at all but only with the “honorable” soldiers of the army, Türkiye’s mediation offer did not materialize.

Another key issue in Türkiye’s relations with the Khartoum administration after the conflicts was related to the evacuation processes of Turkish citizens. Following the conflicts on April 15, Türkiye evacuated a total of 1,700 citizens via land routes to Ethiopia starting on April 23 and by air on April 28. Additionally, Türkiye facilitated the evacuation of 300 people from 22 countries. The evacuation efforts were coordinated by the Turkish Embassy in Sudan. Turkish citizens who reached Addis Ababa via buses from the neighboring Ethiopian city of Gondar then flew to Istanbul. Direct evacuations by air were carried out from the Wade Saeydna military airbase in Omdurman, northeast of Khartoum, using Turkish Air Force C-180 planes. During the landing of the evacuation plane on April 28, a minor attack occurred, but it did not result in significant problems, and the responsible party did not claim the attack.⁵¹ Among the civilians evacuated by Türkiye were nationals from Azerbaijan, Japan, China, Mexico, and Yemen. The relevant authorities of these countries expressed thanks and appreciation for Türkiye’s rescue efforts. In addition, during the evacuation operations, the UK, which remained relatively passive, positively acknowledged Türkiye’s efforts. CNN reported that U.S. citizens in Sudan joined the evacuation convoys organized by the United Arab

48 Kaan Devecioğlu, “Sudan Krizinde Yeni Boyut: Ordu ve Hızlı Destek Kuvvetleri Arasında Çatışma”, *ORSAM*, 30 April 2023.

49 “Erdoğan, Sudan’da durumun normalleştirilmesi konusunda Türkiye’nin ara buluculuğunu teklif etti” *İletişim Başkanlığı*, 9 May 2023.

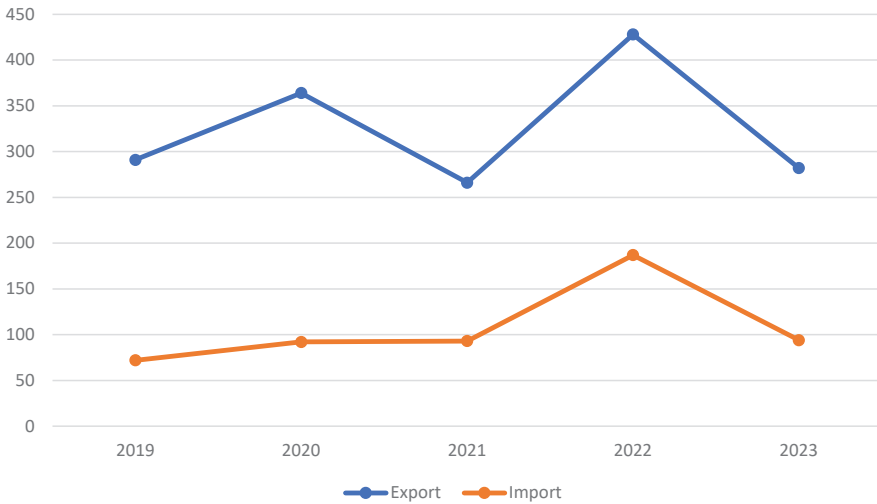
50 “Türkiye’nin Hartum Büyükelçisi Çobanoğlu’nun aracına silahlı saldırı” *TRT*, 6 May 2023.

51 “Sudan crisis: Turkish evacuation plane fired on”, *BBC*, 28 April 2023.

Emirates and Türkiye, highlighting Türkiye's significant role in evacuating U.S. citizens in a process where the U.S. government was unprepared.⁵²

Due to the prevailing conditions, Türkiye's relations with Sudan during the conflict period have continued to be centered on diplomatic discussions both at the embassy and in Ankara. Delegations from Khartoum regularly visit Türkiye, as do all foreign actors considered friends. The latest high-level visit between the two countries occurred when the Chairman of the Sovereignty Council and Army Commander Abdul Fattah al-Burhan and his delegation were received by President Recep Tayyip Erdoğan in Ankara. The meeting was held behind closed doors.⁵³ On the other hand, Ambassador İsmail Çobanoğlu visited Port Sudan on December 9, 2023, at the invitation of the Artega tribe. During the visit, the Turkish Embassy delegation, welcomed by the local community, examined the ongoing restoration of Ottoman-era structures on the island of Suakin, carried out by the Turkish Cooperation and Coordination Agency (TİKA). Later, a dinner event was organized in honor of the delegation in the customs building restored by TİKA.⁵⁴

Chart 3. Türkiye – Sudan Commercial Data (2019 – 2023)

Source: TUIK

52 Eliza Mackintosh, "Foreign powers rescue nationals while Sudanese must fend for themselves", *CNN International*, 24 April 2023.

53 "Cumhurbaşkanı Erdoğan, Sudan Egemenlik Konseyi Başkanı Burhan ile bir araya geldi", *Anadolu Ajansı*, 10 October 2023.

54 "Türkiye'nin Hartum Büyükelçisi Sevakın'ı ziyaret etti", *Son Dakika*, 10 December 2023.

After the fall of the Beşir regime, economic relations between Türkiye and Sudan were indirectly negatively affected. Although there was a significant decrease in the trade volume recorded in 2019, 2020, and 2021, the volume returned to the 2019 level in 2022. However, the progress recorded in 2022 has dropped by approximately 100% due to developments in 2023. In light of this background, the conflicts have become an undesirable situation for Türkiye, which has medium and long-term projects with Sudan in various fields. Indeed, the conflicts have deepened instability in Sudan, leading to a challenging and long-term process. Therefore, Türkiye's projects in political, economic, security, and socio-cultural areas with Sudan have come to a halt in the short term. The implementation of projects in the medium and long term will be shaped depending on the course of the conflicts, considering various complex factors such as Sudan's internal political dynamics, economic situation, and regional security.

Conclusion

This study sheds light on Türkiye – Sudan relations after the post-Ottoman Republic of Türkiye was established in 1923, following the era of Omar al-Bashir. The period of rapprochement between the two countries, which began with the governments of Omar al-Bashir and Hassan al-Turabi, who came to power in 1989, and Türkiye's deepening Sahel Africa policy, especially after the launch of the Africa Opening Action Plan in 1998 and the continuity of this policy by the AK Party governments, provides an important background for post-Bashir diplomatic relations. Türkiye's lack of a colonial past and the independence of its African policies from issues with Europe have contributed to the consolidation of relations.

In the development of diplomatic relations between Türkiye and Sudan, internal political and foreign policy factors, as well as the role of trade, cooperation, and socio-cultural interactions, have been crucial. Commercial engagements among businessmen and humanitarian aid projects by Turkish NGOs, in particular, have contributed to a positive foundation for diplomatic relations. However, as emphasized in the study, political changes in Sudan in 2019 have impacted the course of relations with Türkiye. The transitional periods and political crises following Omar al-Bashir's removal from power have negatively affected Türkiye – Sudan relations. This situation has been the focal point of the study, deepening the analysis of post-Bashir relations. In this context, Türkiye – Sudan relations have survived despite the challenges of transitional periods and internal problems. However, the future of these relations will be shaped by a series of complex factors, such as Sudan's internal

political dynamics, economic situation, and regional security considerations. The conflict between the army and RSF on April 15, 2023, has, to some extent, frozen the progress recorded between the two countries.

In conclusion, Türkiye has achieved a strong position, especially following President Erdoğan's official visit to Khartoum in 2017, where various agreements were signed in various fields. Despite facing challenges in sustaining the strategically important agreements in agriculture, mining, and tourism signed with the Bashir administration, Ankara managed to continue them in the post-Bashir era. The period was marked by diplomatic crises and internal political dynamics suppressed by protests and challenges, but not conflicts in today's sense. Therefore, during this time, Türkiye's Ambassador in Khartoum, İrfan Neziroğlu, took the initiative to strengthen communication with Sudanese parties with a focus on sustaining existing agreements, leading to the normalization of relations with the visits of El-Burhan and Dağalo to Türkiye. However, conflicts in Sudan's internal politics have evolved into a conflict-centered dimension. Consequently, bilateral relations have been compelled to shift towards security-centered diplomacy, and the fate of existing agreements will be shaped according to the stability achieved in Sudan's internal politics.

References

"A Farewell Event Held in Sudan for Students Who Won Turkish Scholarships", *YEE*, 16 September 2022.

"Cumhurbaşkanı Erdoğan, Sudan Egemenlik Konseyi Başkanı Burhan ile bir araya geldi", *Anadolu Ajansı*, 10 October 2023.

"Erdoğan, Sudan'da durumun normalleştirilmesi konusunda Türkiye'nin ara buluculuğunu teklif etti" *İletişim Başkanlığı*, 9 May 2023.

"Military will exit politics after 2023 vote, says Abdel Fattah al-Burhan", *Mena Affairs*, 5 December 2021.

"Sudan crisis: Turkish evacuation plane fired on", *BBC*, 28 April 2023.

"Sudan's PM Hamdok backed military takeover, says general", *Al Jazeera*, 26 November 2021.

"Turkey's Erdogan visits Sudan on Sunday" *Sudan Tribune*, 22 December 2017.

"Türkiye welcomes framework deal for Sudan civilian-led transition", *Middle East Monitor*, 5 December 2022.

"Türkiye – Sudan ilişkileri ivme kazandı", *NTV*, 26 July 2004.

"Türkiye'nin Hartum Büyükelçisi Çobanoğlu'nun aracına silahlı saldırı" *TRT*, 6 May 2023.

“Türkiye’nin Hartum Büyükelçisi Sevakin’i ziyaret etti”, *Son Dakika*, 10 December 2023.

“UNITAMS SRSG Mr. Volker Perthes Remarks to the Security Council 24 May 2022,” *UNITAMS*, 24 May 2022.

Abdullah Yasir Güler “Sudan’da 1 milyon dönüm tarım arazisi Türkiye tarafından işlenecek”, *Anadolu Ajansı*, 13 August 2021.

Daniel Forti, “Walking a Tightrope: The Transition from UNAMID to UNITAMS in Sudan.” *IPI*, February 2021.

Elem Eyrice Tepeciklioğlu, Ali Onur Tepeciklioğlu, and Betül Aydoğan Ünal. “Türkiye’nin sahra-altı Afrika’da yürüttüğü kamu diplomasisi faaliyetleri.” *Ege Academic Review*, Volume 18, No, 4., 2018.

Eliza Mackintosh, “Foreign powers rescue nationals while Sudanese must fend for themselves”, *CNN International*, 24 April 2023.

Eliza Mackintosh, “Sudan PM detained in military takeover”, *CNN News*, 25 October 2021.

Enes Kaplan, “Türkiye ile Sudan arasında farklı alanlarda 6 anlaşma imzalandı”, *Anadolu Ajansı*, 12 August 2021.

Enver Arpa, “3 SORUDA - Sudan’da iç çatışmaların arka planı” *Anadolu Ajansı*, 19 April 2023.

Erman Akıllı, “Yunus Emre Institute As a Tool for Cultural Diplomacy and Nation Branding.” *Electronic Turkish Studies*, Volume 13, No 22, 2018.

Fuat Kabakçı, “Sudan Sağlık Bakanı İbrahim: Sudan Türk ürünleri için iyi bir pazar konumunda”, *Anadolu Ajansı*, 9 September 2022.

Harun Kutbe, “Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay, Sudan Ekonomi ve Finans Bakanı İbrahim’i kabul etti”, *Anadolu Ajansı*, 29 November 2022.

İsmail Numan Telci, “Devrim karşıtı güçler Sudan’da ‘Mısır senaryosu’ peşinde”, *Anadolu Ajansı*, 11 Haziran 2019.

İsmail Numan Telci, “İç ve Dış Dinamikler Bağlamında Sudan’da Siyasi Kriz”, *Sabah Perspektif*, 30 Ekim 2021.

Jeyhun Aliyev, “Turkey to donate medical aid to Sudan”, *Anadolu Agency*, 15 July 2020.

Kaan Devocioğlu, “A New Dimension in the Sudan Crisis: Clash Between Army and Rapid Support Forces”, *ORSAM*, 30 April 2023.

Kaan Devocioğlu, “Framework Agreement in the Face of the Crisis of Transitional Administration in Sudan.” *ORSAM Policy Brief*, No:229, 2022.

Kaan Devocioğlu, “Türkiye-Afrika ilişkilerinin politik ekonomisi: Sudan örneği.” Unpublished Master’s Thesis, *Ankara Yıldırım Beyazıt University*, 2017.

Kaan Devecioğlu, “Türkiye-Afrika ilişkilerinin politik ekonomisi: Sudan örneği.” Unpublished Master’s Thesis, *Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi*, 2017.

Kaan Devecioğlu, “Sudan Krizinde Yeni Boyut: Ordu ve Hızlı Destek Kuvvetleri Arasında Çatışma”, *ORSAM*, 30 April 2023.

Kaan Devecioğlu, “Sudan’da Sürdürülebilir Kalkınma ve Türkiye’nin Rolü”, Kuzey Afrika’da Sürdürülebilir Kalkınma: Türkiye’nin Yardımları ve TİKA, ed. Recep Yorulmaz, Ankara: Orient, 2022.

Kaan Devecioğlu, “Sudan’da yeni hükümet: Başarı mümkün mü?”, *Yeni Şafak Düşünce Günlüğü*, 15 October 2019.

Kaan Devecioğlu, “Turkey and Sudan’s strategic cooperation is emphasized in the recent meeting between the two countries”, *Mena Affairs*, 29 May 2021.

Eldeen, Mayada Kamal. “Ak parti dönemi Türkiye-Afrika ilişkileri: Sudan örneği (2002-2015).” PhD dissertation, 2019.

Mehmet Ozkan. “A new actor or passer-by? The political economy of Turkey’s engagement with Africa.” *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, Volume 14, No 1, 2012.

Mehmet Özkan and Birol Akgün. “Turkey’s opening to Africa.” *The Journal of Modern African Studies*, Volume 48, No 4, 2010.

Mohammed Amin, “Sudan’s rivals sign framework deal for transition”, *Anadolu Agency*, 5 December 2022.

Muhammed Tandoğan, “Darfur Sultanı Ali Dinar: Siyaset ve Mukavemet (1898-1916)”, Afrika’nın Önder Şahsiyetleri, ed. Ahmet Kavas and Muhammed Tandoğan, Kocaeli: Alelmas Yayınları, 2019.

Mürsel Bayram, “Sudan’da Darbe İçinde Darbe”, *ORSAM*, 30 October 2023.

Nazlı Yüzbaşıoğlu and Muhammet Tarhan, “Sudan Egemenlik Konseyi Başkanı Burhan: Türkiye ile ticaret hacmimizi 2 milyar dolara çıkarabileceğimize inanıyorum”, *Anadolu Ajansı*, 13 August 2021.

Ömer Erdem, “Sudan arama kurtarma ekibi için Hartum’da karşılama töreni düzenlendi”, *Anadolu Ajansı*, 21 January 2023.

Ömer Erdem, “Sudan Egemenlik Konseyi Başkanı Burhan, MİT Başkanı Fidan ile görüştü” *Anadolu Ajansı*, 17 January 2023.

Ömer Erdem, “Sudan Maden Bakanı, Türk yatırımlarının önündeki engelleri kaldırma sözü verdi”, *Anadolu Ajansı*, 4 July 2022.

Ömer Erdem, “Sudan Ticaret Bakanı Ali Cidu Adem: Türkiye, Sudan’ın Avrupa’ya açılan kapısı olabilir”, *Anadolu Ajansı*, 24 August 2021.

Ömer Erdem, “Ziraat Katılım ilk yurt dışı şubesini Sudan’da açtı” Anadolu Ajansı, 23 November 2020.

Susan Stigant, “In Sudan, a Narrow Opportunity to Get the Democratic Transition Back on Track”, *USIP*, 7 July 2022.

Tariğ Mohamed Nour Ali, *Osmanlı Sudan’ı*, İstanbul: İskenderiye Kitap, 2020.

Tunç Demirtaş, “Sudan Krizi’nin Bölgesel Etkileri ve Türkiye’nin Pozisyonu, SETA Kriter, Mayıs 2023.

Yusuf Fadl Hassan, *Sudan Özelinde Türk – Afrika İlişkilerinin Bazı Yönleri*, *TASAM*, 4 April 2007.

Iraq's Syria Policy Before and During the Syrian Civil War in Terms of Domestic Decision-Making Environment

Fatih Oğuzhan İPEK*

Received: 2/11/2023

Accepted: 12/12/2023

Citation: İpek, F.O. "Iraq's Syria Policy Before and During the Syrian Civil War in Terms of Domestic Decision-Making Environment", Middle Eastern Studies, 15-3 (2023): 221 - 238

DOI: 10.47932/ortetut.1384953

Abstract: This paper examines Iraq's policy towards Syria before and during the Syrian Civil War that began in 2011. It presents an overview of the restoration of relations between the two countries that have been hostile since their formation, with a view to tracing the factors behind the rapprochement during the Syrian uprising. Drawing from some concepts of the neoclassical realist perspective, such as the domestic decision-making environment, the paper seeks to understand under which international and domestic factors the Iraqi leadership inhabits with respect to restoring and resuming relations with the Syrian regime. The paper argues that the Iraqi leadership is obliged to support the Syrian regime owing to its strategic interests in receiving support from the Iraqi parliament.

Keywords: Iraq, Syrian Civil War, Iran, Iraqi leadership, Foreign Policy Decision-Making

* Fatih Oğuzhan İpek: Research Assistant, Sakarya University-TR, Middle East Institute, Email: fatihoguzhanipek@gmail.com ORCID: 0000-0002-8216-6287

Irak'ın Suriye Politikası: Suriye İç Savaşı Öncesi ve Sırasında Yurt İçi Karar Alma Ortamı Açısından

Fatih Oğuzhan İPEK*

Geliş tarihi: 2/11/2023

Kabul tarihi: 12/12/2023

Atf: İpek, F.O. "Irak'ın Suriye Politikası: Suriye İç Savaşı Öncesi ve Sırasında Yurt İçi Karar Alma Ortamı Açısından", Ortadoğu Etütleri, 15-3 (2023): 221 - 238

DOI: 10.47932/ortetut.1384953

Öz: Bu çalışma, 2011 yılında başlayan Suriye iç savaşı öncesi ve sırasında Irak'ın Suriye'ye yönelik izlediği politikasını incelemektedir. Irak'ın Suriye ile yakınlaşmasının ardındaki faktörlerin izini sürmek amacıyla kuruluşlarından bu yana iki ülke arasındaki düşmanca olan ilişkilerin restorasyonuna genel bir bakış sunmaktadır. Neoklasik realist yaklaşımının ülke içi karar alma ortamı gibi bazı kavramlarından yola çıkan makale, Irak liderliğinin Suriye rejimiyle ilişkilerini yeniden kurma ve sürdürme konusunda hangi uluslararası ve yerel faktörler altında hareket ettiğini araştırmaktadır. Çalışma, Irak liderlerinin iktidarlarını devam ettirmek için Irak parlamentosundan destek alma konusundaki stratejik çıkarları nedeniyle Suriye rejimini desteklemek zorunda olduğunu ileri sürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Irak, Suriye İç Savaşı, İran, Irak Liderliği, Dış Politika.

* Fatih Oğuzhan İpek: Arş. Gör., Sakarya Üniversitesi-TR, Ortadoğu Enstitüsü, E-Mail: fatihoguzhanipek@gmail.com ORCID: 0000-0002-8216-6287

السياسة العراقية تجاه سوريا: من حيث بيئة صنع القرار داخل البلاد قبل وأثناء الحرب الأهلية السورية

فاتح أوغوز إيبك *

تاريخ القبول: 2023/12/12

تاريخ الاستلام: 2023/11/2

اقتباس: إيبك، ف، أ، «السياسة العراقية تجاه سوريا: من حيث بيئة صنع القرار داخل البلاد قبل وأثناء الحرب الأهلية السورية»، دراسات الشرق الأوسط، 238 - 221 (2023): 3-15

معرف الغرض الرقمي: 10.47932/ortetut.1384953

الملخص

يتناول هذا المقال السياسة العراقية تجاه سوريا قبل وأثناء الحرب الأهلية السورية التي بدأت عام 2011. وتقدم الدراسة لمحة عامة عن عودة العلاقات بين البلدين والتي كانت عدائية منذ تأسيسهما، وذلك ومن أجل التعرف على العوامل التي ساهمت في التقارب العراقي مع سوريا. ويناقش المقال بالاستناد إلى بعض مفاهيم النهج الواقعي الكلاسيكي الجديد مواضيع مثل بيئة صنع القرار الداخلي، العوامل الدولية والمحلية التي دفعت القيادة العراقية إلى السعي لإعادة بناء علاقاتها مع النظام السوري والعمل على استدامة هذه العلاقات. كما تشير الدراسة إلى كيف أن القادة العراقيين مجبرين على دعم النظام السوري بسبب مصالحهم الاستراتيجية من أجل الحصول على دعم البرلمان العراقي لمواصلة حكمهم..

الكلمات المفتاحية: العراق، الحرب الأهلية السورية، إيران، القيادة العراقية، صنع القرار في السياسة الداخلية

* فاتح أوغوز إيبك: باحث، جامعة صفارياتركيا، معهد الشرق الأوسط، fatihoguzhanipek@gmail.com
0000-0002-8216-6287

Introduction

Iraqi-Syrian relations have always been intimate due to geographical proximity and shared Arab identity. The seizure of power by one of the opposing factions in each of the two countries turned the Iraqi and Syrian Ba'ath regimes into bitter opponents. The two opposing regimes each supported dissidents inside the ruling Ba'ath parties. This threatening interstate environment resumed between the fall of the regime of Saddam Hussein in 2003 and the Syrian uprising that began in 2011.¹ However, the Syrian Civil War marked a new period of burgeoning relations between Baghdad and Damascus, positioning Iraq in the Syria-Iran alliance vis-à-vis the Saudi Arabia-UAE and Türkiye-Qatar alliances. This watershed in relations between the two countries bets the question of what factors impelled Maliki to end the hostility towards the Syrian regime.

The end of the Iran-Iraq War and the Cold War permitted domestic anti-regime forces to surface in Iraq.² Following the collapse of the regime of Saddam Hussein, the US-led coalition put the Iraqi opposition in power and invented an ethno-sectarian apportionment system. In this power-sharing system known as *muhāsasa ta'ifia*, ministerial portfolios, civil service jobs, and government contracts have been distributed along ethno-sectarian party lines. Since 2003, successive Iraqi governments have been paralyzed owing to the clash of sectarian and partisan interests.³ Positions in Nuri al-Maliki's government were distributed between different parties based on the number of each party's parliamentary seats, which made state institutions resemble the fiefdoms of powerful parties. Ministers follow their party's instructions about micro-management issues such as appointments and contracting.⁴

Iraq's social elite used politics to loot public funds, as described by the term "kleptocracy." This term means extensive corruption, whereby high-level political power is abused to allow ruling elites to steal public funds for their own private gain using public institutions. In such settings, internal checks

1 Raymond Hinnebusch, "Iraq-Syria Relations: The Iraq War and After," in *Iraq since the Invasion: People and Politics in a State of Conflict*, ed. Keiko Sakai and Philip Marfleet (Oxon: Routledge, 2020).

2 Marr, *The Modern History of Iraq*, 216.

3 Taif Alkhudary, "How Iraq's Sectarian System Came to Be," March 29, 2020, <https://www.aljazeera.com/opinions/2020/3/29/how-iraqs-sectarian-system-came-to-be/>.

4 Harith Hasan Al-Qarawee, "From Maliki to Abadi: The Challenge of Being Iraq's Prime Minister" (Brandeis University, June 2016), 5, <http://iraqieconomists.net/en/wp-content/uploads/sites/3/2016/06/FROM-MALIKI-TO-ABADI-THE-CHALLENGE-OF-BEING-IRAQ%E2%80%99S-PRIME-MINISTER.-BY-HARITH-HASAN-AL-QARAWEE-.pdf>; Toby Dodge, *Iraq: From War to a New Authoritarianism* (London: International Institute for Strategic Studies, 2012).

on power are neutralized or co-opted.⁵ Prime ministers in contemporary Iraq are restrained both by the need to take back their social base and by the inflexibility displayed by leaders of other communities.⁶ Prime minister candidates have tried to gain the consent of the most powerful Shia cleric, Ali al-Sistani, who emerged as a key player in the processes that constituted and sustained the post-2003 Iraqi political order. Although Sistani did not have an official position in Iraq, the political elite of Iraq considered Sistani's consent to be their candidate for prime minister before getting the support or consent of the USA and Iran.

The focus of this study is on Iraq-Syria relations, particularly Iraqi policy towards the Syrian Civil War, paying utmost attention to the impact on their relations of the Syrian uprising that broke out in 2011 and Maliki's second term in prime ministry. The warming relations between the two countries could be understood within the context of the domestic political balance of power in Iraq as well as the post-2003 regional order in the Middle East. Given the increasing Iranian influence on Iraq, regional power struggles between the two regional axes contributed to the marriage of convenience between Syria and Iraq over this period. The study examines relations before the Syrian uprising and then addresses how Maliki's administrative and coercive capacity of the Iraqi state and the regional power struggle over Syria paved the way for the rapprochement between Iraq and Syria.

Relations before the Syrian Civil War

Milestones in the restoration of Syria's relations with Iraq after the US invasion of Iraq were the visit of US-appointed Iraqi Prime Minister Iyad Allawi in 2004, the agreement on a railroad from Mosul to Aleppo, and the continuation of diplomatic relations in 2006.⁷ In addition, Syria received the then-Prime Minister Nuri al-Maliki, Iraqi officials, tribal leaders, and Shi'a politicians such as Muqtada al-Sadr and Abdel-Aziz al-Hakim. In 2009, Syrian and Iraqi prime ministers exchanged visits and signed economic and political cooperation agreements.⁸ However, the rapprochement between the two

5 Thomas Mayne, "What Is Kleptocracy and How Does It Work?," July 4, 2022, <https://www.chatham-house.org/2022/07/what-kleptocracy-and-how-does-it-work>; Christopher Walker and Melissa Aten, "The Rise of Kleptocracy: A Challenge For Democracy," *Journal of Democracy* 29, no. 1 (2018): 3.

6 Al-Qarawee, "From Maliki to Abadi: The Challenge of Being Iraq's Prime Minister," 5; Dodge, *Iraq: From War to a New Authoritarianism*.

7 Carsten Wieland, *Syria - A Decade of Lost Chances: Repression and Revolution from Damascus Spring to Arab Spring* (Seattle: Cune Press, 2012).

8 Raymond Hinnebusch, "Syria-Iraq Relations: State Construction and Deconstruction and the MENA States System," LSE Middle East Centre Paper Series (the LSE Middle East Centre, October 2014),

countries was disrupted later that year following a series of bombings in the Iraqi capital that killed nearly 100 people. Iraq called upon Syria to surrender two individuals suspected of orchestrating the bombings and demanded that Syria extradite a hundred Iraqi Ba'athists within its borders. This request has led to a diplomatic dispute, prompting both nations to recall their respective ambassadors for consultation.⁹

Before Iraq's 2010 parliamentary elections, Syria became a venue for bargaining between rival Iraqi leaders. Tariq al-Hashimi and Ayad Allawi, key challengers to Maliki's hold on power within the Iraqiya bloc, sought Syrian support in the election. Bashar al-Assad initially endorsed Allawi and facilitated a meeting with Muqtada al-Sadr to explore a potential coalition between the two. The Syrian regime even permitted a public conference for the Younis al-Ahmad faction of the Iraq Ba'ath Party, which backed Allawi and pursued reintegration into Iraqi politics.¹⁰ Syria reportedly harbored remnants of the Saddam regime and Ba'ath Party members and allowed the various resistance movements against US troops to use Syria as a main entry point into Iraq and through the provision of logistical support.¹¹

For Maliki, Assad was playing a dirty game in Iraq by conspiring with "jihadists" to destabilize Iraq and keep the Americans bogged down there. However, the revolt in Syria has forced a significant change in the strategic thinking of the Shia Islamists in Iraq.¹² Indeed, Iran's close relations with Syria cleared the way to recalibrate ties between Baghdad and Damascus. Before the 2010 parliamentary election in Iraq, Iran urged Assad to back Maliki for prime minister. In the end, Assad switched his support to Maliki, beginning a realignment with the Shi'a-dominated Baghdad regime that paid off in the latter's rejection to isolate him after the Syrian uprising.¹³ Since then, Maliki and Assad have strengthened relations, signed trade deals, and increased Syrian investment in Iraq.¹⁴

19–20, https://eprints.lse.ac.uk/60004/1/_lse.ac.uk_storage_LIBRARY_Secondary_libfile_shared_repository_Content_LSE%20Middle%20East%20Centre%20Papers_Hinnebusch_Syria%20-%20Iraq%20relations.pdf.

9 "Iraq PM Challenges Syria to Explain Militant Aid," Reuters, September 3, 2009, <https://www.reuters.com/article/idUSANS349705>.

10 Stephen Starr, "Iraqi Election Fever Hits Damascus," *Asia Times*, March 5, 2010.

11 "Chapter Four: The Regional Struggle over Syria," *Adelphi Series* 53, no. 438 (2013): 128–29.

12 European Council on Foreign Relations, "Syria: The View from Iraq," June 14, 2013, https://ecfr.eu/article/commentary_syria_the_view_from_iraq136/.

13 Hinnebusch, "Iraq-Syria Relations: The Iraq War and After," 259.

14 Michael S. Schmidt and Yasir Ghazi, "Iraqi Leader Backs Syria, With a Nudge From Iran," *The New York Times*, August 13, 2011, <https://www.nytimes.com/2011/08/13/world/middleeast/13iraq.html>.

Decision-Making Environment in Iraq After the 2010 Parliamentary Election

The national interests of the Maliki regime are defined by the narrow interests of the ruling elite. The foreign policy during his second tenure began not at the country's borders but at the political boundaries of "Malikiyoun," with strong personal ties to Maliki and the Da'wa Party.¹⁵ In December 2011, the complete withdrawal of the US military presence left Maliki in charge of the country's security and foreign policy. Higher oil prices provided him with resources to rebuild the coercive capacity of the Iraqi state, moving him to politically co-opt, defeat, and isolate his Shia and Sunni rivals.¹⁶ A small group of functionaries, the Malikiyoun, contributed to securing Maliki's grip on power. Maliki positioned them at the center of a network of influence and patronage that bypassed the cabinet and tied the prime minister directly to those generals and senior civil servants who were exerting state power below the ministerial level.¹⁷

The prime ministers of Iraq have not fully controlled their governments owing to the power-sharing arrangement. The exception to this was Maliki's second tenure, during which he formed a kind of shadow state that circumvented constitutional limitations.¹⁸ Maliki's legacy is the reintroduction of the traditional strong-man model into Iraqi politics.¹⁹ The fragmentation between political party groups allowed Maliki to play political games to control the system as much as possible. In 2011, Maliki temporarily took over the cabinet's vacant Interior, Defense, and National Security ministries. Moreover, Maliki subordinated the Election Commission and the Central Bank to his government, while the Supreme Judicial Court issued administrative authority to eliminate those who challenged Maliki's power.²⁰ Moreover, Maliki established a command post for the armed forces within the office of the prime minister. With this office, he consolidated his grip on the Iraqi security forces.²¹

15 Dodge, *Iraq: From War to a New Authoritarianism*, 182.

16 "Chapter Four: The Regional Struggle over Syria," 129.

17 Toby Dodge, "State and Society in Iraq Ten Years after Regime Change: The Rise of a New Authoritarianism," *International Affairs* 89, no. 2 (2013): 245; Joel D. Rayburn, "Rise of the Maliki Regime," *Journal of International Security Affairs*, no. 22 (Spring-Summer 2012): 45–54.

18 Al-Qarawee, "From Maliki to Abadi: The Challenge of Being Iraq's Prime Minister," 5; Dodge, *Iraq: From War to a New Authoritarianism*.

19 Ned Parker, "Machiavelli in Mesopotamia: Nouri al-Maliki Builds the Body Politic," *World Policy Journal* 26, no. 1 (2009): 21.

20 Phebe Marr, *The Modern History of Iraq* (Boulder: Westview Press, 2012), 350–51; Tareq Y. Ismael and Jacqueline S. Ismael, *Iraq in the Twenty-First Century: Regime Change and the Making of a Failed State* (Routledge, 2015), 134. *Iraq in the Twenty-First Century: Regime Change and the Making of a Failed State*; (Routledge, 2015)

21 Dodge, "State and Society in Iraq Ten Years after Regime Change: The Rise of a New Authoritarianism," 249.

The authoritarian power consolidation practices of the Maliki regime alienated the Kurds and the Sunnis.²² Maliki mobilized the backing of Shi'a voters by utilizing openly sectarian language, demonizing the Sunni sections of Iraqi society as Ba'athists.²³ Maliki utilized the Sunni objection to the central government in a way to reconstruct his image as a strong and determined leader. He used the systemic threat of his archrival Iraqiya's vote to impose a rough unity on the Kurdish and Shi'a parties.²⁴ He pursued a strategy to divide and rule the Sunni leadership by enticing opponents with government positions and money. As a result, Iraqiya was divided into various streams, destroying the unity Allawi had built.²⁵ Moreover, the Iraqi security forces tried to arrest Sunni Deputy Vice President Tariq al-Hashimi on charges of coup plotting, inciting a furious reaction from his Shiite allies and Kurdish partners within government institutions.²⁶

On the other hand, relations with the Kurds have been problematic since Maliki's second term.²⁷ The Kurdish parties initially helped make him prime minister as a condition that he implement their nineteen demands, of which the most important were from Article 150 - a budget for the Peshmerga, Kurdish security forces, and an oil and gas law allowing them. However, Maliki continuously fought the Kurds' attempts to achieve their constitutional regional autonomy. When he refused to implement any of these attempts, there was a high level of political conflict between the Kurds and the central government over the Kurds' oil and gas reserves, decreasing their reliance on Baghdad. Disputes over oil contracts increased after the Kurds concluded an exploration deal in November 2011 with the oil giant Exxon against the will of the central government, which caused Maliki to stop the Kurdish Regional Government's (KRG) allocation of the budget.²⁸

22 Hinnebusch, "Syria-Iraq Relations: State Construction and Deconstruction and the MENA States System," 18.

23 Toby Dodge et al., "Iraq Synthesis Paper: Understanding the Drivers of Conflict in Iraq," Conflict Research Programme-Iraq Papers (London: Middle East Center, the LSE, October 2018), 8, https://eprints.lse.ac.uk/90514/1/Iraq%20synthesis%20paper%20understanding%20the%20drivers_2018.pdf.

24 Al-Qarawee, "From Maliki to Abadi: The Challenge of Being Iraq's Prime Minister," 3.

25 Renad Mansour, "The Sunni Predicament in Iraq" (Carnegie Middle East Center, March 2016), 7, https://carnegieendowment.org/files/CMEC_59_Mansour_Sunni_Final.pdf.

26 Arab Center for Research and Policy Studies, "Al-Maliki's Government: A Trusted Proxy for Washington or Tehran?," May 29, 2014, https://www.dohainstitute.org/en/PoliticalStudies/Pages/Al-Malikis_Government_A_Trusted_Proxy_for_Washington_or_Tehran.aspx.

27 Al-Qarawee, "From Maliki to Abadi: The Challenge of Being Iraq's Prime Minister," 3.

28 Dylan O'Driscoll, "Autonomy Impaired: Centralisation, Authoritarianism and the Failing Iraqi State," *Ethnopolitics* 16, no. 4 (2017): 2 and 9, <https://doi.org/10.1080/17449057.2015.1086126>; Wladimir van Wilgenburg, "Breaking From Baghdad: Kurdish Autonomy vs. Maliki's Manipulation," *World*

In Foreign Policy Decision-Making (FPDM), structural autonomy is the primary variable insulating the Foreign Policy Executive (FPE) from the influence of domestic actors on national security policy. Domestic actors could play a role in states only if the FPE owns low levels of structural autonomy. Therefore, a state's domestic decision-making environment determines to what extent the FPE keeps them away from the domestic opposition.²⁹ In domestic circumstances, if there is no governmental vulnerability, such as a military coup or some form of de-selection, domestic actors have little room to maneuver.³⁰ Maliki could make a U-turn in restoring ties with Syria as the domestic balance of political power totally turned the tide in his favor. Neither Iraqi Sunni political groups nor the Kurds forced Maliki to take a step back on his support for the Syrian regime in the Syrian Civil War.

In domestic circumstances, governmental vulnerability is the second variable conditioning the influence of domestic groups on the FPDM. If an electoral defeat, a military coup, or some other form of de-selection is imminent, the FPE strengthens its position by buying off a powerful interest group. Apart from governmental vulnerability, the degrees of both executive certainty and national consensus about national security policy affect the role of domestic actors in foreign policy-making. If there is executive certainty or national consensus, domestic actors have little room to maneuver. Conversely, when ambiguity reigns in the policy environment, a domestic actor can act as a policy entrepreneur and shape policy.³¹

Transformation of Maliki's strategic thinking

In the 2010 parliamentary election, Maliki, who obtained 89 seats, lost the election to the Iraqiya coalition headed by secularist Ayad Allawi, who won the most parliamentary seats. The elections pushed Maliki to receive support from Iran, albeit he acted against Iran's demands in his first term. Maliki initiated to get Iranian aid, especially after the withdrawal of US troops in December 2011, and to serve Iran's policies in the region. Hence, Maliki could not reject Iran's request for Iraqi Shiite militias to support Bashar Assad in the Syrian Civil War.³² This is to say that Maliki's domestic interests dovetailed with

Affairs 175, no. 4 (2012): 51.

29 Ripsman, *Peacemaking by Democracies: The Effect of State Autonomy on the Post-World War Settlements*, 50.

30 Ripsman, "Neoclassical Realism and Domestic Interest Groups," 188-89.

31 Ripsman, "Neoclassical Realism and Domestic Interest Groups," 188-89.

32 Renad Mansour and Faleh A. Jabar, "The Popular Mobilization Forces and Iraq's Future" (Carnegie Endowment for International Peace, May 2017), 5-9.

Iran's foreign policy interests.³³ As noted above, ties with Syria remained cool until the Syrian Civil War, as the Iraqi ruling elite saw Syria as the leading financier and refuge of the Iraqi Ba'athists.³⁴ Yet, the civil war impelled the Iraqi leadership to consider that if the Assad regime fell in Syria, Iraqi Sunni groups fighting against the Maliki regime would use Syrian territory as a base to overthrow the government in Iraq. Secondly, if the Assad regime is overthrown, there is a possibility that Sunnis will come to power. For Maliki, the rise of a Sunni-dominated government in Damascus would bolster the alienation of Sunnis in Iraq's western provinces. Thirdly, if Iran loses Syria, Tehran will make more demands on Baghdad and threaten Maliki's autonomy within the country.³⁵ Finally, renewed Kurdish assertiveness in Syria could move Iraq's Kurds against Maliki's attempts to centralize power.³⁶

When Maliki took the decision to restore relations with the Assad regime, the international and regional imperatives presented a high-threat environment for Iraq's FPE. There was a regional struggle between the rival US/Saudi-led (moderate/Sunni) and Iran-led (resistance/Shi'a) axes.³⁷ On the defensive, Iran sought to create a corridor linking Iran to Syria and the Lebanese coast via Iraq, allowing Iran to supply Hezbollah and providing the Asad regime with a two-sided buffer that could help it survive.³⁸ Iraq's Shi'a political elite moved further into the Iranian camp. Maliki believed that the same states that were supporting the opposition in Syria — a reference to Saudi Arabia, Qatar, and Türkiye — were playing "nefarious roles" in Iraq by backing his domestic political rivals within Iraq. That is why Maliki was worried that the Syrian uprising was part of a wider advance also directed at him.³⁹ The Maliki regime convened the annual meeting of the Arab League in 2012 in Baghdad, rallying Arab states opposed to regime change in Syria. Over half of the heads of state boycotted the summit, including the Gulf states. Particularly, Saudi Arabia perceived Maliki as an Iranian proxy and backed his rivals among the Iraqi Sunnis.⁴⁰

33 Ramzy Mardini, "Iraq's Abadi Caught between Global Powers and Domestic Politics," Atlantic Council, September 18, 2015, <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/iraq-s-abadi-caught-between-global-powers-and-domestic-politics/>.

34 Dodge, *Iraq: From War to a New Authoritarianism*, 193.

35 Hinnebusch, "Syria-Iraq Relations: State Construction and Deconstruction and the MENA States System," 22; Dodge, "State and Society in Iraq Ten Years after Regime Change: The Rise of a New Authoritarianism," 193–94.

36 "Chapter Four: The Regional Struggle over Syria," 130.

37 Mustafa Yetim and İsmail Numan Telci, "Another 'Third Way' to Narrate the Existing Alliances in the Middle East: Turkey-Qatar, Saudi Arabia-UAE, and Iran-Syria," *Journal of Balkan and Near Eastern Studies* 25, no. 3 (2023): 484–505, <https://doi.org/10.1080/19448953.2022.2143841>.

38 Raymond Hinnebusch, "The Arab Uprisings and The MENA Regional States System," *Uluslararası İlişkiler* 11, no. 42 (2014): 7–27.

39 European Council on Foreign Relations, "Syria: The View from Iraq."

40 Hinnebusch, "Syria-Iraq Relations: State Construction and Deconstruction and the MENA States System," 18; "Chapter Four: The Regional Struggle over Syria," 130.

While some Arab states demoted ties with Assad, Iraq moved in the opposite direction. The Maliki regime abstained from the Arab League vote in 2011 to freeze Syria's membership, refused the US call for Assad to go, and opposed further sanctions and overthrowing the Syrian regime by force. In addition, Iraq hosted a delegation of Syrian government officials and businessmen to discuss closer economic ties, including the construction of a gas pipeline that would run from Iran through Iraq to Syria. Furthermore, Baghdad provided much-needed diesel fuel, opened its airspace to resupply flights between Iran and Syria, and allowed Syria to use Iraq's banking institutions. The Maliki regime resumed supporting Syria despite diplomatic pressure from the US. To frustrate these pressures and over-dependence that the US may use as leverage over him, Maliki signed a \$4.2 billion arms deal with Russia, making Russia the second largest supplier of weapons to Iraq. Having invested so much in Iraq, the US did not cut off aid to not lose its remaining position in the country.⁴¹ During Maliki's visit to Washington in November 2013, the US agreed to sell his government large quantities of advanced weapons, notwithstanding Maliki's sectarian policies and Iran's influence on him, under the color of counterterrorism and the prevention of chaos spreading to neighboring states.⁴²

The decline of the Iraqi central government forces in their struggle against the DAESH (ed-Devletü'l-İslâmiyye fi'l-Irak ve'ş-Şam) in April 2014 not only highlighted the shortcomings of the Iraqi security forces, which had consumed more than 20 billion dollars, but also eroded the political standing of Maliki.⁴³ During his initial tenure, Maliki had taken a firm stance against militias. However, he was compelled to collaborate with Shiite militia organizations and endorse the creation of the militia coalition known as the Popular Mobilization Forces (PMF) due to the security sector's collapse in the face of the DAESH. This shift in Maliki's approach underscored Iran's increasing influence over him.⁴⁴ These actions ultimately led to his loss of power, as he no longer enjoyed support from both Kurds and Sunnis. Consequently, this made it impossible for him to secure re-election in the aftermath of the 2014 national elections.⁴⁵

41 Hinnebusch, "Syria-Iraq Relations: State Construction and Deconstruction and the MENA States System," 22; Dodge, "State and Society in Iraq Ten Years after Regime Change: The Rise of a New Authoritarianism," 193–94; Schmidt and Ghazi, "Iraqi Leader Backs Syria, With a Nudge From Iran."

42 Arab Center for Research and Policy Studies, "Crisis in Iraq: Is It al-Maliki's Policies and Miscalculations or Is It ISIS?," June 18, 2014, https://www.dohainstitute.org/en/PoliticalStudies/Pages/Crisis_in_Iraq_Is_It_al-Maliki's_Policies_and_Miscalculations_or_Is_It_ISIS.aspx.

43 Benjamin Isakhan, "The Road to the 'Islamic State': State-Society Relations after the US Withdrawal from Iraq," in *State and Society in Iraq: Citizenship Under Occupation, Dictatorship and Democratization*, ed. Benjamin Isakhan, Shamiran Mako, and Fadi Dawood (London: I.B. Tauris, 2017), 272.

44 Mansour and Jabar, "The Popular Mobilization Forces and Iraq's Future," 5–9.

45 O'Driscoll, "Autonomy Impaired: Centralisation, Authoritarianism and the Failing Iraqi State," 12.

Abadi Caught Between Global Powers and Domestic Politics

The rivalry between Abadi and Maliki within the Da'wa Party led to a division of support between their respective allies.⁴⁶ Abadi garnered support from various quarters in his resistance to Maliki's ambition to secure a third term as prime minister.⁴⁷ Iraqi political parties displayed less interest in appointing a strong prime minister, ultimately choosing Abadi amid a turbulent political landscape.⁴⁸ He received support from Ali Sistani domestically, countries like Türkiye, Saudi Arabia, Iran, and the Arab League regionally, and international powers such as the US, the UK, and the European Union.⁴⁹ His key policy objectives included preventing foreign interventions in Iraq, creating a playground for various regional and global actors, and combating the DAESH. To achieve these goals, he sought assistance from the US and Western countries to counterbalance Iran, adopting a balanced approach in his relations with the two sides.⁵⁰

Maliki tried to use his leverage within powerful groups in the PMF, such as the Badr Organization and Kataib Hezbollah, to weaken Abadi's authority.⁵¹ Some pro-Iranian militia groups in the PMF voluntarily fought along with pro-Assad forces in Syria. Abadi was torn between two choices: either to fight the influential networks that Maliki had embedded within state institutions or to ally with Maliki so as to secure the political support of his State of Law. Abadi opted for the first choice by taking three important steps towards reversing Maliki's leadership style. Firstly, he removed the position of commander in chief, which Maliki had used to circumvent the Ministry of Defense and make military decisions in isolation from the formal chain of command. Secondly, Abadi's government agreed on the "cabinet by-law." A series of rules governing the meetings of the Council of Ministers so as to organize its

46 Al-Qarawee, "From Maliki to Abadi: The Challenge of Being Iraq's Prime Minister," 4.

47 Harith Hasan Al-Qarawee, "The 'Formal' Marja': Shi'i Clerical Authority and the State in Post-2003 Iraq," *British Journal of Middle Eastern Studies* 46, no. 3 (2019): 481-97, <https://doi.org/10.1080/13530194.2018.1429988>; Al-Qarawee, "From Maliki to Abadi: The Challenge of Being Iraq's Prime Minister," 3.

48 Al-Qarawee, "From Maliki to Abadi: The Challenge of Being Iraq's Prime Minister," 3.

49 Caroleen Marji Sayej, *Patriotic Ayatollahs: Nationalism in Post-Saddam Iraq* (Ithaca, NY: Cornell University Press, 2018); Hayder Al-Khoei, "Maliki's Political Games," Al Jazeera, August 14, 2014, <https://www.aljazeera.com/opinions/2014/8/14/malikis-political-games/>.

50 Ali Mamouri, "Sistani Denies Supporting Soleiman's Involvement in Iraq," Al-Monitor, December 2, 2014, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2014/12/iraq-najaf-sistani-deny-soleimani-iran-interference.html>.

51 Al-Qarawee, "From Maliki to Abadi: The Challenge of Being Iraq's Prime Minister," 5; Pieter-Jan Dockx, "The Return of Maliki and a New Sunni Insurgency in Iraq?," the LSE Middle East Center, July 12, 2017, <https://blogs.lse.ac.uk/mec/2017/07/12/the-return-of-maliki-and-a-new-sunni-insurgency/>.

decision-making process. Finally, Abadi further abolished four ministries and transferred their authority either to other ministries or to the provinces.⁵²

Abadi was caught between global powers and domestic politics. Since the US military withdrawal, the US has urged Iraq to halt the Iranian overflights over Iraq that buttress the Assad regime. However, Abadi's participation in the efforts to hasten the downfall of the Syrian regime at the hands of Sunni insurgents would jeopardize his political survival in Baghdad. Since the transition of power from Maliki to Abadi in 2014, power in Iraq has become increasingly diffused; "the state represents more a contested arena of actors than a sovereign institution with agency." Abadi did not have a monopoly on decision-making, especially in the security sector. Therefore, he was restrained by Iran's strategic interests in the case of the Syrian uprising.⁵³ In Maliki's words, Iran was powerful in the Iraqi Parliament; any action that harms Iran's interests could exacerbate Abadi's political vulnerability, forcing him to play a delicate balancing act between regional and international powers.⁵⁴

Unlike Maliki, Abadi could not employ patronage to pull allies and neutralize some of his opponents since oil prices reached unprecedented heights. While Maliki rested on the Shia community, Abadi endeavored to create a constituency on behalf of a reformer amid a wave of popular protests that began during the summer of 2015. Lacking a parliamentary bloc that supported him, Abadi counted on that pressure and on the extra-constitutional force, such as the Shia religious authority, to force parties to accept reforms that limited their powers. Owing to his lack of leverage and a costly war against the DAESH, Abadi could neither assert his image as a reformer nor keep the support of major political groups.⁵⁵

Conclusion

Governmental vulnerability, such as an electoral defeat, in a state's domestic environment is the first variable conditioning the influence of domestic groups on foreign policy decision making. Apart from governmental vulnerability, the degrees of both executive certainty and national consensus about national security policy affect the impact of domestic actors. If there is executive

52 Al-Qarawee, "From Maliki to Abadi: The Challenge of Being Iraq's Prime Minister," 3–6; Ahmed Ali, "Iraq's Prime Minister Reshuffles the Security Commanders," November 13, 2014, <https://www.iswresearch.org/2014/11/iraqs-prime-minister-reshuffles.html>.

53 Mardini, "Iraq's Abadi Caught between Global Powers and Domestic Politics."

54 Mardini; Schmidt and Ghazi, "Iraqi Leader Backs Syria, With a Nudge From Iran."

55 Al-Qarawee, "From Maliki to Abadi: The Challenge of Being Iraq's Prime Minister," 6–7.

certainty or national consensus, domestic actors have little room to maneuver.⁵⁶ In addition to the domestic environment, the international environment is useful for measuring the domestic actor's role in national security policy. In the international environment, when executives face a threat from the regional and international environment, they ignore domestic actors. Consequently, the study concludes that domestic actors have more influence on the foreign policy-making of the Abadi government than the Maliki regime. During the Maliki tenure, Kurds and Sunni political groups could not ensure Maliki did not support the al-Assad regime. Shia political parties backed Maliki's policy towards Syria and forced Abadi to sustain this support to the al-Assad regime, though Abadi tried to balance the US and Iran.

During the US-occupied rule, Iraq's foreign policy priorities have been sovereignty and economic reconstruction.⁵⁷ After Maliki's coming to power, foreign policy began to serve the survival and strengthening of the Maliki regime. The regime of Nouri al-Maliki has positioned itself as a supporter of Bashar al-Assad, notwithstanding cooling relations with Damascus previously. In addition, Iraq's close ties with Iran have eased greatly; Maliki's policy towards Syria reflects his own strategic and political calculations. For Maliki, Assad was struggling to face down a Sunni-dominated uprising, largely for the fear that it would empower the same forces in Iraq.⁵⁸ Neither Iraqi Sunni political groups nor the Kurds forced Maliki to take a step back on the support of the Syrian regime in the Syrian Civil War. The authoritarian power consolidation practices of the Maliki regime eventually led to his loss of power. Losing support from both Kurds and Sunnis made it impossible for him to secure re-election in the aftermath of the 2014 national election.

Unlike Maliki, Abadi could not employ patronage to pull allies and neutralize some of his opponents since oil prices reached unprecedented heights. Abadi embarked on decreasing foreign influence and beating the DAESH, but he did not enjoy the support of the Iraqi parliament to implement his aims. Abadi struck a major oil and budget deal with the KRG. Long-standing disputes, such as revenue sharing, the status of security forces, and contested jurisdiction over a swath of disputed territories, propelled KRG president Masoud Barzani into organizing a referendum on the independence of the KRG in 2017.⁵⁹ During the Abadi epoch, the fight against the DAESH

56 Ripsman, "Neoclassical Realism and Domestic Interest Groups," 188-89.

57 Mohammed Soffar, "Foreign Policy under Occupation: Does Iraq Need a Foreign Policy?," in *The Foreign Policies of Arab States. The Challenge of Globalization*, ed. Bahgat Korany and Ali El-Din Hillal Dessouki (Cairo: The American University in Cairo Press, 2008), 225.

58 European Council on Foreign Relations, "Syria: The View from Iraq."

59 Al-Qarawee, *From Maliki to Abadi: The Challenge of Being Iraq's Prime Minister*, 3; "Post-Maliki

increased the influence of the US-Iranian rivalry on the domestic political environment. The phenomenon of the DAESH has dramatically increased Iranian military involvement in Iraq, as has the US military commitment to Iraq.⁶⁰ Abadi's manner in implementing US sanctions against Iran dealt a serious blow to his ability to present himself as the leader of Iraq.⁶¹ While the US regarded Abadi as a pragmatist leader to counter the Iranian influence in Iraq, the presence of US troops in Iraq remained undebated until the Sadrist movement and the political wings of the Shi'ite militia organizations, which had the edge over the 2018 parliamentary elections, overwhelmingly berated the US troops.

References

Ali, Ahmed. "Iraq's Prime Minister Reshuffles the Security Commanders," November 13, 2014. <https://www.iswresearch.org/2014/11/iraqs-prime-minister-reshuffles.html>.

Al-Khoei, Hayder. "Maliki's Political Games." Al Jazeera, August 14, 2014. <https://www.aljazeera.com/opinions/2014/8/14/malikis-political-games/>.

Alkhudary, Taif. "How Iraq's Sectarian System Came to Be," March 29, 2020. <https://www.aljazeera.com/opinions/2020/3/29/how-iraqs-sectarian-system-came-to-be/>.

Al-Qarawee, Harith Hasan. "From Maliki to Abadi: The Challenge of Being Iraq's Prime Minister." Brandeis University, June 2016. <http://iraqieconomists.net/en/wp-content/uploads/sites/3/2016/06/FROM-MALIKI-TO-ABADI-THE-CHALLENGE-OF-BEING-IRAQ%E2%80%99S-PRIME-MINISTER.-BY-HARITH-HASAN-AL-QARAWEE-.pdf>.

———. "The 'Formal' Marja': Shi'i Clerical Authority and the State in Post-2003 Iraq." *British Journal of Middle Eastern Studies* 46, no. 3 (2019): 481–97. <https://doi.org/10.1080/13530194.2018.1429988>.

Arab Center for Research and Policy Studies. "Al-Maliki's Government: A Trusted Proxy for Washington or Tehran?," May 29, 2014. https://www.dohainstitute.org/en/PoliticalStudies/Pages/Al-Malikis_Government_A_Trusted_Proxy_for_Washington_or_Tehran.aspx.

Iraq: An uncertain future?," the LSE Middle East Center, February 3, 2015, <https://blogs.lse.ac.uk/mec/2015/02/03/post-maliki-iraq-an-uncertain-future/>.

60 "The U.S. and Iran are aligned in Iraq against the Islamic State — for now," December 27, 2014, https://www.washingtonpost.com/world/national-security/the-us-and-iran-are-aligned-in-iraq-against-the-islamic-state--for-now/2014/12/27/353a748c-8d0d-11e4-a085-34e9b9f09a58_story.html.

61 Ali Othman, "The US-Iran Scramble for Post-Abadi Iraq: How Will Turkey Be Affected?," *Politics Today*, October 8, 2018, <https://politicstoday.org/the-us-iran-scramble-for-post-abadi-iraq-how-will-turkey-be-affected/>.

———. “Crisis in Iraq: Is It al-Maliki’s Policies and Miscalculations or Is It ISIS?,” June 18, 2014. https://www.dohainstitute.org/en/PoliticalStudies/Pages/Crisis_in_Iraq_Is_It_al-Maliki's_Policies_and_Miscalculations_or_Is_It_ISIS.aspx.

“Chapter Four: The Regional Struggle over Syria.” *Adelphi Series* 53, no. 438 (2013): 105–48.

Dockx, Pieter-Jan. “The Return of Maliki and a New Sunni Insurgency in Iraq?” the LSE Middle East Center, July 12, 2017. <https://blogs.lse.ac.uk/mec/2017/07/12/the-return-of-maliki-and-a-new-sunni-insurgency/>.

Dodge, Toby. *Iraq: From War to a New Authoritarianism*. London: International Institute for Strategic Studies, 2012.

———. “State and Society in Iraq Ten Years after Regime Change: The Rise of a New Authoritarianism.” *International Affairs* 89, no. 2 (2013): 241–57.

Dodge, Toby, Zeynep Kaya, Kyra N. Luchtenberg, Sarah Mathieu-Comtois, Bahra Saleh, Christine van den Toorn, Andrea Turpin-King, and Jessica Watkins. “Iraq Synthesis Paper: Understanding the Drivers of Conflict in Iraq.” Conflict Research Programme–Iraq Papers. London: Middle East Center, the LSE, October 2018. https://eprints.lse.ac.uk/90514/1/Iraq%20synthesis%20paper%20understanding%20the%20drivers_2018.pdf.

European Council on Foreign Relations. “Syria: The View from Iraq,” June 14, 2013. https://ecfr.eu/article/commentary_syria_the_view_from_iraq136/.

Hinnebusch, Raymond. “Iraq-Syria Relations: The Iraq War and After.” In *Iraq since the Invasion: People and Politics in a State of Conflict*, edited by Keiko Sakai and Philip Marfleet. Oxon: Routledge, 2020.

———. “Syria-Iraq Relations: State Construction and Deconstruction and the MENA States System.” LSE Middle East Centre Paper Series. the LSE Middle East Centre, October 2014. https://eprints.lse.ac.uk/60004/1/_lse.ac.uk_storage_LIBRARY_Secondary_libfile_shared_repository_Content_LSE%20Middle%20East%20Centre%20Papers_Hinnebusch_Syria%20-%20Iraq%20relations.pdf.

———. “The Arab Uprisings and The MENA Regional States System.” *Uluslararası İlişkiler* 11, no. 42 (2014): 7–27.

İpek, Fatih Oğuzhan. “The Impact of Domestic Actors on Iraq’s Foreign Policy Formulation: Structural Autonomy, Foreign Policy Coalition, and Domestic Balance of Political Power.” Ph.D. Dissertation, Sakarya University, 2023.

Isakhan, Benjamin. “The Road to the ‘Islamic State’: State-Society Relations after the US Withdrawal from Iraq.” In *State and Society in Iraq: Citizenship*

Under Occupation, Dictatorship and Democratisation, edited by Benjamin Isakhan, Shamiran Mako, and Fadi Dawood. London: I.B. Tauris, 2017.

Ismael, Tareq Y., and Jacqueline S. Ismael. *Iraq in the Twenty-First Century: Regime Change and the Making of a Failed State*. Routledge, 2015.

Mamouri, Ali. "Sistani Denies Supporting Soleiman's Involvement in Iraq." *Al-Monitor*, December 2, 2014. <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2014/12/iraq-najaf-sistani-deny-soleimani-iran-interference.html>.

Mansour, Renad. "The Sunni Predicament in Iraq." *Carnegie Middle East Center*, March 2016. https://carnegieendowment.org/files/CMEC_59_Mansour_Sunni_Final.pdf.

Mansour, Renad, and Faleh A. Jabar. "The Popular Mobilization Forces and Iraq's Future." *Carnegie Endowment for International Peace*, May 2017.

Mardini, Ramzy. "Iraq's Abadi Caught between Global Powers and Domestic Politics." *Atlantic Council*, September 18, 2015. <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/iraq-s-abadi-caught-between-global-powers-and-domestic-politics/>.

Marr, Phebe. *The Modern History of Iraq*. Boulder: Westview Press, 2012.

Mayne, Thomas. "What Is Kleptocracy and How Does It Work?," July 4, 2022. <https://www.chathamhouse.org/2022/07/what-kleptocracy-and-how-does-it-work>.

O'Driscoll, Dylan. "Autonomy Impaired: Centralisation, Authoritarianism and the Failing Iraqi State." *Ethnopolitics* 16, no. 4 (2017): 315–32. <https://doi.org/10.1080/17449057.2015.1086126>.

Othman, Ali. "The US-Iran Scramble for Post-Abadi Iraq: How Will Turkey Be Affected?" *Politics Today*, October 8, 2018. <https://politicstoday.org/the-us-iran-scramble-for-post-abadi-iraq-how-will-turkey-be-affected/>.

Parker, Ned. "Machiavelli in Mesopotamia: Nouri al-Maliki Builds the Body Politic." *World Policy Journal* 26, no. 1 (2009): 17–25.

Rayburn, Joel D. "Rise of the Maliki Regime." *Journal of International Security Affairs*, no. 22 (Spring-Summer 2012): 45–54.

Reuters. "Iraq PM Challenges Syria to Explain Militant Aid," September 3, 2009. <https://www.reuters.com/article/idUSANS349705>.

Sayej, Caroleen Marji. *Patriotic Ayatollahs: Nationalism in Post-Saddam Iraq*. Ithaca, NY: Cornell University Press, 2018.

Schmidt, Michael S., and Yasir Ghazi. "Iraqi Leader Backs Syria, With a Nudge From Iran." *The New York Times*, August 13, 2011. <https://www.nytimes.com/2011/08/13/world/middleeast/13iraq.html>.

Soffar, Mohammed. “Foreign Policy under Occupation: Does Iraq Need a Foreign Policy?” In *The Foreign Policies of Arab States. The Challenge of Globalization*, edited by Bahgat Korany and Ali El-Din Hillal Dessouki, 195–252. Cairo: The American University in Cairo Press, 2008.

Starr, Stephen. “Iraqi Election Fever Hits Damascus.” *Asia Times*, March 5, 2010.

Walker, Christopher, and Melissa Aten. “The Rise of Kleptocracy: A Challenge For Democracy.” *Journal of Democracy* 29, no. 1 (2018): 20–24.

Wieland, Carsten. *Syria - A Decade of Lost Chances: Repression and Revolution from Damascus Spring to Arab Spring*. Seattle: Cune Press, 2012.

Wilgenburg, Wladimir van. “Breaking From Baghdad: Kurdish Autonomy vs. Maliki’s Manipulation.” *World Affairs* 175, no. 4 (2012): 47–53.

Yetim, Mustafa, and İsmail Numan Telci. “Another ‘Third Way’ to Narrate the Existing Alliances in the Middle East: Turkey-Qatar, Saudi Arabia-UAE, and Iran-Syria.” *Journal of Balkan and Near Eastern Studies* 25, no. 3 (2023): 484–505. <https://doi.org/10.1080/19448953.2022.2143841>.

Fransa'nın 2015 Sonrası Terörizmle Mücadele Stratejisinin İç Güvenlik Bağlamında Analizi

Serhat GÜZEL* Güngör ŞAHİN**

Geliş tarihi: 16/12/2023

Kabul tarihi: 26/12/2023

Atf: Güzel, S., Şahin, G. "Fransa'nın 2015 Sonrası Terörizmle Mücadele Stratejisinin İç Güvenlik Bağlamında Analizi", Ortadoğu Etütleri, 15-3 (2023): 239 - 256

DOI: 10.47932/ortetut.1399665

Öz: Terör ve terörizm kavramlarını açıklayacak ortak bir tanımlamaya asgari müş-terekte henüz ulaşılamamıştır. Her ne kadar tanımlama aşamasında zorluklar yaşansa da terörle mücadele hususunda devletlerin mücadele yöntemlerinde benzerlikler görülmektedir. Devletlerin terör olgusuna bakış açıları ve algılamaları özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nde 11 Eylül 2001'de gerçekleştirilen terör saldırıları sonrasında değişiklik göstermiştir. Bu saldırılar hiçbir devletin güvenliğinin tam olarak sağlanamayacağını anlaşılması açısından önemlidir. Çalışmamızda analiz edilen Fransa, 2015 yılında büyük şehirlerinde gerçekleştirilen bombalı terör saldırılarından sonra terörizmle mücadele kapsamında etkin önlemler icra etme arayışına girmiştir. Fransa'da gerçekleştirilen terör saldırılarında çoğunlukla sivil vatandaşların hayatlarını kaybetmesi halk tabanında merkezî hükümetin teröre karşı caydırıcı önlemler alma talebini gündeme getirmiştir. Bu bağlamda 2016 yılından itibaren Fransa kolluk kuvvetleri tarafından önemli operasyonlara imza atılmıştır. Terörle iltisaklı kişiler etkisiz hâle getirilmiş ve günümüze kadar olan süreçte tutuklama oranlarının büyük ölçüde arttığı gözlemlenmiştir. Ancak Fransa'da terörle mücadele kapsamında yürütülen operasyonların tüm terör örgütlerine karşı hassasiyetle yürütüldüğüne dair -özellikle PKK terör örgütü ile mücadele kapsamında- bazı çekinceler bulunmaktadır. Çalışmamızda konuyla ilgili haber, makale, dergi, kitap, rapor ve akademik kaynaklar betimsel bir analiz yöntemi ile incelenerek sonuca ulaşılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Fransa, Terörizm, Terörizmle Mücadele, TE-SAT Raporları.

* Serhat Güzel: Doktora Öğrencisi, Milli Savunma Üniversitesi-TR, serhatguzel001@gmail.com ORCID: 0000-0001-6569-9041

** Güngör Şahin: Doç. Dr., Milli Savunma Üniversitesi-TR, gsahin@msu.edu.tr ORCID: 0000-0001-6296-8568

Analysis of France's Post-2015 Strategy of Fighting Terrorism in the Context of Internal Security

Serhat GÜZEL*Güngör ŞAHİN**

Received: 16/11/2023

Accepted: 26/12/2023

Citation: Güzel, S., Şahin, G. "Analysis of France's Post-2015 Strategy of Fighting Terrorism in the Context of Internal Security", Middle Eastern Studies, 15-3 (2023):239 - 256

DOI: 10.47932/ortetut.1399665

Abstract: A common definition that would explain the concepts of terror and terrorism has not yet been reached at a minimum level. Although there are difficulties in the definition phase, there are similarities in the methods of states' fight against terrorism. States' perspectives and perceptions of the phenomenon of terrorism have changed, especially after the September 11 Terrorist Attacks in the United States. These attacks are important in understanding that the security of any state cannot be fully ensured. France, as analyzed in our study, sought to take effective measures in the fight against terrorism after the terrorist bomb attacks in its major cities in 2015. The fact that mostly civilians lost their lives in terrorist attacks in France brought to the agenda the demand of the central government to take deterrent measures against terrorism. In this context, important operations have been carried out by French law enforcement forces since 2016. People affiliated with terrorism have been neutralized, and it has been observed that the arrest rates have increased significantly in the process to date. However, there are some reservations that the operations carried out within the scope of the fight against terrorism in France are carried out with sensitivity against all terrorist organizations - especially within the scope of the fight against the PKK terrorist organization. In our study, we tried to reach conclusions by examining news, articles, magazines, books, reports, and academic sources on the subject with a descriptive analysis method.

Keywords: European Union, France, Terrorism, Combating Terrorism, TE-SAT Reports.

* Serhat Güzel: Ph.D. Student, National Defense University-TR, serhatguzel001@gmail.com ORCID: 0000-0001-6569-9041

** Güngör Şahin: Assoc. Prof., National Defense University, gsahin@msu.edu.tr ORCID: 0000-0001-6296-8568

تحليل استراتيجية فرنسا لمكافحة الإرهاب بعد عام 2015 في سياق الأمن الداخلي

غونغور شاهين** سرحات غوزال *

تاريخ الاستلام: 2023/11/16 تاريخ القبول: 2023/12/26

اقتباس: غوزال، س.، شاهين، غ.، «تحليل استراتيجية فرنسا لمكافحة الإرهاب بعد عام 2015 في سياق الأمن الداخلي»، دراسات الشرق الأوسط، 256 - 239 (2023): 3-15

معرف الغرض الرقمي: 10.47932/ortetut.1399665

الملخص

لم يتم التوصل بعد إلى تعريف مشترك في الحد الأدنى يوضح مفهوم الإرهاب، فكرياً، وممارسةً. وعلى الرغم من وجود صعوبات فيما يتعلق بالتعريف، إلا أن هناك أوجه تشابه في أساليب مكافحة الدول للإرهاب. فقد طرأ تغيير في وجهات نظر الدول وتصوراتها لظاهرة الإرهاب، لاسيما بعد الهجمات الإرهابية التي وقعت في الولايات المتحدة الأمريكية في 11 سبتمبر/أيلول 2001. وتحمل هذه الهجمات أهمية كبيرة فيما يتعلق بضرورة فهم أنه لا يمكن ضمان أمن أي دولة بشكل كامل. وانطلاقاً من هذه النقطة، تتناول هذه الدراسة نموذج فرنسا التي سعت إلى اتخاذ تدابير فعالة من أجل مكافحة الإرهاب بعد التفجيرات الإرهابية التي تعرضت لها مدنها الكبرى في عام 2015. حيث أدت الأحداث التي أسفرت عن مقتل أشخاص معظمهم من المدنيين في الهجمات الإرهابية إلى دفع الشعب الفرنسي لمطالبة الحكومة المركزية باتخاذ إجراءات رادعة ضد الإرهاب. وفي هذا السياق، قامت قوات الأمن الفرنسية بتنفيذ عمليات مهمة منذ عام 2016. وتم تحييد أشخاص مرتبطين بالإرهاب في هذه العمليات، كما ارتفعت معدلات الاعتقال بشكل ملحوظ منذ تلك الفترة حتى اليوم. ولكن، هناك بعض التحفظات على أن العمليات التي يتم تنفيذها في سياق مكافحة الإرهاب في فرنسا لا تتم بنفس الزخم ضد جميع المنظمات الإرهابية، ولاسيما في نطاق الحرب ضد منظمة حزب العمال الكردستاني الإرهابية. وحاولنا في هذه الدراسة أن نصل إلى نتيجة من خلال أسلوب التحليل الوصفي للأخبار والمقالات والمجلات والكتب والتقارير والمصادر الأكاديمية حول هذه المسألة.

الكلمات المفتاحية: الاتحاد الأوروبي، فرنسا، الإرهاب، مكافحة الإرهاب، تقارير الاتحاد الأوروبي
عن حالة الإرهاب واتجاهاته (TE-SAT)

* سرحات غوزال: طاب دكتوراه، جامعة الدفاع الوطني-تركيا، serhatguzel001@gmail.com

0000-0001-6569-9041

** غونغور شاهين: أ. مشارك، جامعة الدفاع الوطني-تركيا، gsahin@msu.edu.tr

0000-0001-6296-8568

Giriş

“Terör” ve “terörizm” kavramlarının uluslararası ilişkiler ve güvenlik araştırmaları alanında genel kabul görmüş bir tanımının yapılamaması bu kavramlara yaklaşımın zorluklarının başında gelmektedir. Bu ve benzeri nedenlerden dolayı terörizm üzerine çalışan bilim insanları terörizmin tanımlanması anlamında birçok anlaşmazlık ve tartışma olduğuna hemfikirdir.¹ Türk Dil Kurumu sözlüğünde “*yıldırı*” olarak tanımlanan terör kavramı “*korkutmak, sindirmek*” anlamına da sahip olmakla beraber terörist kelimesi ise “*zorlayıcı korkutma yöntemleri ile görüşlerini kabul ettirmeye çalışan kimse*” olarak tanımlanmıştır.²

Terörizm unsurunun siyasi bir anlam taşıması ve devletlerin karar alıcıları konumundaki insanların başlıca hedefi hâline gelmesi bu olguyla mücadele için uluslararası örgütler tarafından terör ve terörizm kavramlarının tanımlanması ihtiyacını doğurmuştur. Milletler Cemiyeti tarafından kavramın ilk tanımlanması 1937 yılında Terörizmi Önleme ve Cezalandırma Sözleşmesi’nde (Convention For The Prevention And Punishment Of Terrorism) yapılmış olup; “*Bir devlete karşı yöneltilen ve halkın genelinde, bir bölümünde veya belirli kişilerde terör ortamı yaratmak için plan yapmak veya bunu amaçlamak*” gibi bir ifade bulunmaktadır.³ Aynı sözleşme içerisinde terörizmin siyasi saiklerle gerçekleştirilen eylemler olup olmadığına dair bir ibare bulunmasa da asıl hedefin devletler olduğuna yönelik ifadeler mevcuttur. Ancak söz konusu sözleşmenin kaotik bir ortamda ortaya çıkması ve bu konu üzerinde olumlu tartışmaların icra edilmesine yönelik girişimlerin İkinci Dünya Savaşı arifesinde yaşanmaması etkili bir sözleşme olmasını engellemiştir.

İkinci Dünya Savaşı’nın sona ermesi ve Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) önderliğinde iki kutuplu düzenin ortaya çıkması 1970’li yıllara kadar Soğuk Savaş’ın etkilerinin ilk fazı olarak düşünülebilir. 1970’li yıllarda özellikle iki süper gücün ellerinde bulunan nükleer silah kapasitelerini düşürmeye yönelik olumlu girişimleri yumuşama (Detente) sürecinin başlamasına sebebiyet vermiştir. Bu durum Birleşmiş Milletlerin (BM) oturumlarında da geçici bir rahatlık yaratmıştır. 1972 Münih Olimpiyatları’nda yaşanan terör olayları nedeniyle BM görüşmelerinde terörizmin tanımlanması ve kavramsallaştırılması adına ça-

1 Alex Peter Schmid, Albert J Jongman, *Political Terrorism: A Research Guide To Concepts, Theories, Data Bases and Literatures*, (Transactions Books, 1988), s. 5.

2 James A. H. Murray, *A New English Dictionary on Historical Principles: Founded Mainly on the Materials Collected by the Philological Society*, (Oxford. Clarendon Press, 1919), s .216.

3 League of Nations, Committee on the International Repression of Terrorism. *Legislation Regarding Political Terrorist Crimes: Geneva*, League of Nations Doc CRT.9, 1935.

İşmler başlatılmıştır.⁴ Ancak 1973-1979 yılları arasında BM'de icra edilen bu görüşmeler neticesinde ortak karara varılmış bir sonuca ulaşılamamıştır.⁵

Soğuk Savaş'ın sona ermesi neticesinde güvenlik kavramına bakış açılarının değişmesi ve eleştirel çalışmaların ortaya çıkması dönemi başlamıştır. Akademik dünyada yaşanan bu gelişmeler teorik çalışmaların kolektif örgütler bağlamında kıymetlendirilmesine neden olmuştur. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) tarafından 1994 yılında terörizm kavramı; “*Politik amaçlarla halkta, bir grup kişilerde veya belirli kişilerde terör ortamı yaratan kasıtlı veya planlı şekilde düzenlenen suç teşkil eden eylemler*” olarak tanımlanmıştır. Ayrıca konsey kararı terör eylemlerinin hiçbir şart altında kabul edilemeyeceğini bildirmektedir.⁶BM'nin yanı sıra bazı bölgesel kuruluşların da terör ve terörizm kavramlarını tanımlama girişimleri bulunmaktadır. Bunlar arasında Arap Birliği (1998), İslam İş Birliği Teşkilatı (1999), Afrika Birliği (1999), Şangay İş Birliği Örgütü (2001) gibi yapılar bulunmaktadır.⁷ Ancak el-Kaide terör örgütü tarafından 11 Eylül 2001 tarihinde ABD'de gerçekleştirilen terör saldırıları sonrasında BMGK tarafından terör üzerine kapsamlı çalışmalar yapılmaya önem verilmiştir. Bu bağlamda 2004 yılında BMGK nezdinde 1566 sayılı karar ile “*Sivillere karşı olanlar da dâhil olmak üzere, tüm nüfusu veya bir grup veya tek tek kişileri korkutmak amacıyla ölüm veya ciddi fiziksel yaralanmaya neden olmak veya rehin almak amacıyla işlenen ve konusu suç teşkil eden eylemleri, toplumu sindirme veya bir hükûmeti veya uluslararası örgütü, terörizmle ilgili uluslararası sözleşme ve protokoller kapsamında ve tanımlandığı şekilde suç teşkil eden herhangi bir eylemi yapmak veya yapmaya zorlamak*” şeklinde yapılan tanımlama ile kuruluşa bağlı üye devletler için terörle mücadele bağlamında şablon bir tanım ortaya çıkartılmıştır.⁸ BM tarafından gerçekleştirilen bu girişim Güvenlik Konseyinin daimî beş üyesinden birinin Fransa olması bakımından çalışma için önem arz etmektedir.

ABD'ye karşı el-Kaide terör örgütü tarafından gerçekleştirilen 11 Eylül 2001 terör saldırılarından sonra Avrupa Birliği (AB) üyesi devletler tarafından terörizmle mücadele bağlamında bazı tedbirlerin alınması kararlaştırıl-

4 United Nations Documents. (1972). *A/RES/3034(XVII)*, Erişim Tarihi: 11 Aralık 2022. <https://documents-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/270/64/IMG/NR027064.pdf?OpenElement>

5 Bernhard Blumenau, *The United Nations and Terrorism: Germany, Multilateralism and Antiterrorism Efforts in the 1970's*, (Palgrave Macmillan, 2014), s. 92-103.

6 White, N.D., *The United Nations and Counter-Terrorism: Multilateral and Executive Law Making*. Salinas De Frias A.M., Katja, S.L.H. ve White N.D. (Ed.) *Counter-Terrorism: International Law and Practice* içinde (ss. 54-82). (Oxford University Press, 2012), s.54.

7 Saul, B., *Terörizmin Tanımlanması*. Chenoweth E., English, R., Gofas, A., Kalyvas, S. (Ed). Çınar Özen, Çev.Macit, E., Samancı, İ. *Terörizmin El Kitabı* içinde. (ss 69-84), (Siyasal Kitabevi, 2022), s.78. (*Örgütlerin yanındaki tarihler terör ve terörizm tanımlamalarının ilgili kuruluşlar tarafından yapıldığı tarihtir*)

8 United Nations Security Council. (8 Kasım 2004). *Resolution 1566*.

mıştır. Birlik üyesi devletler arasında güvenlik tesisi adına iş birliği yapmak ve özellikle terörizmin finansman araçlarını engellemek için “Avrupa Terörle Mücadele Politikası (European Counter Terrorism Policy)” oluşturulmuştur.⁹ Ancak AB tarafından alınan tedbirler 11 Mart 2004 tarihinde 191 kişinin hayatını yitirdiği Madrid Saldırısı¹⁰ ile 2005 yılında Londra’da gerçekleştirilen ve 52 kişinin hayatını kaybetmesine neden olan bombalamaların önüne geçememiştir.¹¹ Yaşanan bu gelişmeler üzerine 30 Kasım 2005 tarihinde AB Terörle Mücadele Stratejisi (The European Union Counter-Terrorism Strategy) onaylanmış olup bu strateji gereği terörist faaliyetlerin birlik üyesi devletler için ciddi bir tehdit olduğu ve terörizmle mücadele için tüm imkânların seferber edilmesi gerektiği belirtilmiştir.¹² Bu strateji belgesinin en önemli dört sacayağı bulunmaktadır. Birlik üyesi devletler tarafından terörist yapılara karşı “önleme, koruma, takip ve karşılık verme” prensiplerinin uygulanmasına karar verilmiştir.

AB’nin terörle mücadele programının ilerleyen zaman diliminde konsolide edilmesi çalışmalarına devam edilmiştir. Terörün artan bir ivme ile tehdit olarak algılanmasına karşı etkili tedbir mekanizmasının oluşturulması çalışmaları yapılmıştır. 4 Mayıs 2010 tarihinde kabul edilen Stockholm Programı ile terörizmin finansal ayağına karşı caydırıcı önlemler alınması gerektiği, bu bağlamda The European Union Agency for Law Enforcement Cooperation (EUROPOL) ve European Union Agency for Criminal Justice Cooperation’ın (EUROJUST) sorumluluklarının ve etki alanlarının artırılmasına karar verilmiştir.¹³

Stockholm Programı’nın açıklanmasına müteakip Avrupa Komisyonu tarafından 2010 yılı içerisinde AB İç Güvenlik Strateji Belgesi (The EU Internal Security Strategy) yayımlanmıştır. Bu strateji çerçevesinde terörizmle mücadele kapsamında alınacak tedbirler; “Suç şebekelerini belirlemek ve ortadan kaldırmak, terörizmin önlenmesi, aşırı hareketlerin engellenmesi ve militan temini konularının üstüne gitmek, siber alanda güvenliği sağlamak, siber saldırılarla başa çıkma yeteneğini geliştirmek, sınırların kuvvetlendirilmesi aracılığıyla güvenli ortam oluşturmak, afetler ve krizlerle mücadele etmek için etkili koordinasyon merkezlerinin oluşturulması” olarak belirlenmiştir.¹⁴ Gö-

9 European Council, *Conclusions and Plan of Action of the Extraordinary European Council Meeting*, 21 Eylül 2001.

10 “2004: Madrid Train Attacks”, *BBC News*, 7 Eylül 2011.

11 Micheal Ray, “London Bombings of 2005”, *Britannica*, 24 Mayıs 2023.

12 “The European Union Counter-Terrorism Strategy”, *European Council*, 30 Kasım 2005.

13 “The Stockholm Programme An Open and Secure Europe Serving and Protecting Citizens”, *European Council*, 4 Mayıs 2010.

14 “Communication From The Commission To The European Parliament And The Council The Eu Internal Security Strategy In Action: Five Steps Towards A More Secure Europe”, *European Commission*,

rüldüğü üzere 11 Eylül 2001 terör saldırılarından sonra AB çapında terörizmle mücadele kapsamında önemli çalışmaların ortaya çıkmasına şahit olunmuştur. Bu gelişmelerden sonra 2016 ve 2020 AB Güvenlik Strateji Belgelerinin oluşturulması ile beraber terörizmle mücadeleye yönelik kapsamlı çalışmaya yönelik kararlılığın oluşturulmasına çalışılmıştır.

Bu bağlamda hem BMGK daimî üyesi hem de AB üyesi olan Fransa'nın terör ve terörizme yönelik yaklaşımını irdelemek adına çalışmanın araştırma soruları;

- Fransa terörizmle mücadele kapsamında ne tür tedbirler alma yoluna gitmiştir? Bu tedbirlerin mahiyeti nedir? Fransa'nın terörizmle mücadele stratejisi nedir? Fransa'nın rolünün terörizmle mücadele açısından önemi nedir?
- Fransa'nın terörizmle mücadelesindeki başarı kriterleri ve iç güvenliğe etkisi nedir?

Araştırmanın hipotezi ise;

- Fransa terörizmle mücadele kapsamında sadece din motifli terör örgütleri ile mücadele politikasına ağırlık vermiş, ülkedeki diğer terör örgütleri ile mücadelesinde etkili tedbirler almamıştır. Fransa özellikle PKK terör örgütü ile mücadele etmekten ziyade müzakere ve dostluk ilişkileri geliştirmiştir.

Fransa'da Gerçekleştirilen Terör Saldırıları ve Fransa'nın Terörizmle Mücadele Politikası

7 Ocak 2015 tarihinde Fransa'nın başkentinde faaliyet göstermekte olan mizah dergisi Charlie Hebdo ofisine el-Kaide terör örgütü tarafından silahlı saldırı gerçekleştirilmiştir. Yapılan saldırılardan sonra 17 kişinin hayatını kaybettiği açıklanmıştır.¹⁵ Derginin dini açıdan önem atfedilen kişi ve meseleleri hiciv kapsamında ele alması ve bu minvalde karikatürler yayımlaması saldırının ana dinamiğini oluşturmuştur. Aynı yıl 13 Kasım 2015 tarihinde Paris'te Irak Şam İslam Devleti (İŞİD) tarafından eş zamanlı gerçekleştirilen terör saldırıları sonrasında 130 kişi hayatını kaybetmiştir.¹⁶ Bu saldırılar sonrasında ülkede derin bir şok dalgası ve terörden kaynaklanan şiddetli korku yaşanmasına neden olmuştur. Bu saldırı sonrasında Fransa karar alıcıları tarafından terörizmle mücadele amaçlı kolluk kuvvetlerinin kapasitesinin artırılması ve olağanüstü hâl ilan edilmesine yönelik tedbirler alınmıştır.¹⁷

22 Kasım 2010.

15 "Charlie Hebdo: Fourteen guilty in 2015 Paris terror attacks trial", *BBC News*, 16 Aralık 2020.

16 "Paris'teki İŞİD saldırılarının hayatta kalan tek zanlısı suçlamaları reddetti", *BBC News*, 9 Şubat 2022.

17 "Paris Attacks: France Will Destroy IS" - Hollande", *BBC News*, 16 Kasım 2015.

Yukarıda arz edildiği şekilde Fransa tarafından terörizmle mücadele kapsamında alınan tedbirlerin etkili olmadığı 14 Temmuz 2016 tarihinde -Büyük Fransız Devrimi'nin yıldönümünde- Nice şehrinde kutlanmakta olan Bastille Günü etkinliklerinde yapılan kamyonlu saldırı ile ortaya çıkmıştır.¹⁸ Söz konusu saldırı sonucunda 86 kişi hayatını kaybetmiştir. Yaşanan terör saldırısı IŞİD tarafından üstlenilmiştir.¹⁹ Bu saldırı sonucunda Avrupa'da 2013-2016 tarihleri arasında yaşanan terörle bağlantılı saldırı, saldırı teşebbüsü ve planlarının yarısının Fransa'da gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.²⁰

Özellikle 2015 ve 2016 yılı itibarıyla Fransa'nın çeşitli terör saldırılarına maruz kalması terörizmle mücadele politikasını yeniden gözden geçirmesine neden olmuştur. Yaşanan terör saldırılarından dolayı 2017 yılında Fransız Hükûmeti, terörle mücadele kapsamında bir yasa hazırlığı çalışması yapmıştır. İç Güvenlik ve Terörle Mücadeleyi Güçlendirme (Strengthening International Security and the Fight Against Terrorism/SILT) adıyla hazırlanan kanun çerçevesinde 2015 yılından beri yürürlükte olan olağanüstü hâl durumunun devam etmesi amaçlanmıştır. Bu kanun bağlamında şüpheli kişilerin evlerinin aranmasında yargı kararına gerek kalmaması, kamuya açık kalabalık alanlarda güvenlik kontrollerinin artırılması, ayrıca camilerde görevli imamların radikal ideolojiyi yayacak hutbe yapmaları durumunda camilerin kapatılması gibi maddeler bulunmaktadır. Alınan tedbirler için Dönemin İçişleri Bakanı Gerard Colomb "Tehdit seviyesi hâlâ çok ciddi. Savaş durumundayız" ifadesini kullanmıştır.²¹ Ancak özgürlüklerin kısıtlanması ve ibadethanelerin kapatılabilmesi gibi maddeler tepkilere neden olmuştur.²²

Fransa'da 2017 yılında yürürlüğe giren İç Güvenlik ve Terörle Mücadeleyi Güçlendirme yasasındaki geçici tedbirleri devamlı hâle getirmek için 22 Temmuz 2021 tarihinde "terörle mücadele ve istihbarat yasası" onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Kanun kapsamında ev aramaları, güvenlik bölgeleri oluşturulması ve ibadethanelerin kapatılması gibi geçici kararlar daimî hâle getirilmiştir. Ayrıca serbest bırakılan şüphelilerin bir sene boyunca takip edilmesine yönelik kararlar bulunmaktadır.²³

18 Gilles Kepel, *Terror in France The Rise of Jihad in the West*, (Princeton University Press 2017), s.93-95.

19 "Nice Attack Remembered In Photos", *ABC News*, 14 Ağustos 2016.

20 Ben Naidenov, *An Evaluative Study Of Operation Sentinelle: The French Response to Its Domestic Terrorism Threat*, (The University Of Edinburgh Law School, 2022), s. 1-17.

21 "France Approves Tough New Anti-Terror Laws", *BBC News*, 4 Ekim 2017.

22 "France Using State Of Emergency Against Peaceful Protests, Amnesty Says", *BBC News*, 31 Mayıs 2017.

23 Alaattin Doğru, "Fransa'da Anayasa Konseyi tartışmalı terörle mücadele ve istihbarat yasasını onayladı", *Anadolu Ajansı*, 31 Temmuz 2021.

Fransa'da gerçekleştirilen terör saldırılarından sonra terörizmle mücadele kapsamında Fransa Silahlı Kuvvetlerinin, IŞİD ve el-Kaide'ye karşı gerçekleştirilen askerî operasyonlarda ön plana geçmesi ve kapasitesi artırılmış kuvvetlerle mücadelenin içinde yer almasına şahit olunmuştur. Bu bağlamda Irak ve Suriye'de terörizmle mücadele operasyonlarında Fransız Hava Kuvvetlerine bağlı uçakların daha çok rol aldığı anlaşılmaktadır.²⁴ Görüleceği üzere Fransa'da yapılan yoğun terör saldırılarından sonra 11 Eylül saldırıları ertesinde ABD'nin takip ettiği Teröre Karşı Savaş (War On Terror) doktrini kapsamında hareket edildiği, terörle iltisaklı gruplara karşı menşei olan ülkelere karşı askerî operasyonlar icra edildiği anlaşılmaktadır.²⁵ Sınır ötesine yapılan bu müdahalelerin gerekçelerinden bir tanesi ise saldırganların Suriye'den dönen Fransız vatandaşları olması ve Suriye'de buldukları sırada terör saldırısı yapabilecek eğitime iştirak ettiklerinin ortaya çıkmasıdır.²⁶

Fransa'nın Terörizmle Mücadele Politikasının Raporlar Kapsamında Değerlendirilmesi

Yukarıda arz edildiği üzere AB üyesi devletler, Avrupa'da yaşanması muhtemel terör saldırılarının engellenmesine yönelik EUROPOL ve EUROJUST kurumları aracılığıyla bazı önlemler almaya çalışmışlardır. Üye devletlerin merkezî teşkilatlarına bağlı kolluk kuvvetleri bağlamında terörizmle mücadele kapsamında alınan tedbirler, tutuklamalar, saldırılar gibi trendler 2007 yılından itibaren her sene TE-SAT (Terrorism Situation And Trend Report) Raporları adı altında yayımlanmaktadır.²⁷ TE-SAT raporlarının amaçları arasında kamuoyu ve siyasi karar alıcıları için AB'de terörizmle ilgili gelişmelerin ve eğilimlerin şeffaf bir şekilde yayımlanması bulunmaktadır. EUROPOL tarafından hazırlanan rapor niceliksel ve niteliksel verilerini EUROJUST ile koordineli çalışmaları sonucu hassas bir şekilde analiz etmektedir.

2015 yılında Fransa'da gerçekleştirilen terör saldırılarında yaşanan can kayıpları Fransa'nın 2011 yılından itibaren düşme eğilimi gösteren istatistiğinde tekrar artış yaşanmasına neden olmuştur. Bu bağlamda kolluk kuvvetlerinin terör unsurlarına karşı alacakları tedbirlerde daha radikal tedbirler alınması gerektiği ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla 2015 yılında terörizmden kaynaklı tutuklamalarda Fransa AB üyesi devletler içerisinde ilk sırada yer almıştır.²⁸

24 Rob Murphy, France's war on terror: A domestic or foreign threat? *Politics Review*, 2016, 25 (4), s. 1-3.

25 Russell A. Berman, *Freedom or Terror Europe Faces Jihad*, (Hoover Institution Press, 2010) s.111.

26 Jean-Charles Brisard, *The Paris Attacks and the Evolving Islamic State Threat to France*, Combating Terrorism Center, Kasım / Aralık 2015, Vol. 8, Sayı 11 .

27 "EU Terrorism Situation And Trend Report (TE-SAT)," *EUROPOL*, 14 Haziran 2023.

28 "Terrorism Situation and Trend Report", *EUROPOL*, 20 Haziran 2016.

2016 yılında AB üyesi devletlerde terörizmden kaynaklı toplam 1002 tutuklama gerçekleştirilmiştir. Söz konusu 1002 tutuklamanın 456 tanesi sadece Fransa’da yapılmıştır. Fransa’daki tutuklamaların 429 adedi dini motifli terör kaynaklı, 26’sı ayrılıkçı terör yapılanması, 1 tanesi ise sol tandanslı terör örgütü kapsamında yapılmıştır. Yapılan tutuklamalar neticesinde yargılanan şüphelilerden 66’sı tutuklanmıştır.²⁹ Bir önceki sene 14 tutuklama yapıldığı düşünülürse oran ciddi anlamda yükselmiştir. Bu açıdan bakılacak olursa 2016 yılında Fransa terörizmle mücadeleye biraz daha ağırlık vermiştir diyebiliriz. Ancak Nice’de yapılan terör saldırısı da bu oranı tetiklemiştir.

2017 yılına gelindiğinde AB üyesi devletlerde toplamda 205 terörle bağlantılı saldırı olayı bulunmaktadır. 205 saldırınının 107’si İngiltere’de gerçekleştirilirken 54 tanesi Fransa’da yaşanmıştır. Görüldüğü üzere Fransa’da gerçekleştirilen ve teşebbüs ihtimali bulunan terör eylemleri Avrupa’da ikinci sırada bulunmasına yol açmıştır. Fransa’da gerçekleştirilen 54 eylemin 42 adedi ayrılıkçı terör örgütü eylemleri, 11’i din motifli terör örgütü eylemi olurken 1 tanesi sol tandanslı terör örgütü eylemi olmuştur. 2017 yılında Avrupa’da terörle bağlantılı şüphelilerin tutuklanma sayısı 1219 olurken bu tutuklamaların 412’si İngiltere’de, 411’i ise Fransa’da gerçekleştirilmiştir. Fransa’da gerçekleştirilen tutuklamaların %91’i (373) din motifli terör örgütü şüphelilerine karşı yapılmıştır. Tutuklamalar sonrasında mahkemelerce 120 şüpheli tutuklanmıştır.³⁰ Görüleceği üzere Fransa terörizmle mücadele kapsamında etkili önlemler alma politikasına devam etmiştir. Ancak Fransa’nın PKK terör örgütünün Avrupa’daki yapılanması, terör örgütüne eleman kazandırılmasına yönelik girişimleri ve örgütün maddi olanaklarının geliştirilmesinin önüne geçilmesi için çok fazla bir girişimde bulunmadığı anlaşılmaktadır.³¹ Bu bağlamda Fransa’nın PKK terör örgütü faaliyetlerini tehdit olarak görmediği veya önemsemediği değerlendirilmektedir. Nitekim 24 Aralık 2022’de Paris sokaklarında PKK terör örgütü üyeleri ve sempatanlarınca düzenlenen gösteriler bu terör örgütünün Fransa’da ne kadar aktif olduğunun diğer bir göstergesidir.

2018 yılında AB üyesi devletlerde gerçekleştirilen toplam 129 terör eylemi bulunmaktadır. Son dört seneye oranla en az saldırı girişimi 2018 yılında gerçekleştirilmiştir. Bunların 60 tanesi İngiltere’de gerçekleştirilirken, 30 tanesi Fransa’da gerçekleştirilmiştir. Ancak üye devletlerin terörle bağlantılı şüphelilere karşı mücadelesi değişmemiştir. 2018 yılında toplam 1056 tutuklama gerçekleştirilirken bu tutuklamaların yine en çoğu Fransa’da yapılmış (310), ikinci sırada İngiltere (273) yer almıştır. Fransa’da terör operasyonları son-

29 “Terrorism Situation and Trend Report”, *EUROPOL*, 15 Haziran 2017.

30 “Terrorism Situation and Trend Report”, *EUROPOL*, 20 Haziran 2018.

31 A.g.e.

rasındaki mahkeme süreçlerinde 141 tutuklama gerçekleştirilmiştir. Bu oran AB üyesi devletler içerisinde Fransa'nın ilk sırada yer almasını sağlamıştır. Tutuklamaların 123'ü din motifli terör örgütü üyeleri, 18'i ise milliyetçi ve ayrılıkçı terör örgütü üyelerine yapılmıştır.³²

2015 yılından itibaren Fransa'nın terörizmle mücadele stratejilerindeki değişimler yukarıda analiz edilen şekilde ciddi oranda etkisini göstermiştir. 2015 yılında Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande'ın yapılacak düzenlemelere ilişkin konuşmasının önemli olduğu değerlendirilmektedir. Söz konusu konuşmada Hollande; “Önümüzdeki iki yıl içinde, 5 yıl boyunca güvenlikle ilgili çalışanların 10.000 kişiye çıkarılması amacıyla, 5.000 ilave polis ve jandarma personeli için istihdam yaratılacak. Benzer şekilde Adalet Bakanlığına bağlı hapisane ve yargı hizmetlerinde görevlendirilmek üzere 2500 kişilik bir kontenjan ilave edilecektir. Buna ek olarak gümrük ve sınır işlemlerinin güçlendirilmesi için 1000 kişi daha istihdam edilecektir.” şeklindeki beyanı ilerleyen dönemlerde atılacak adımların habercisi olmuştur.³³

2019 yılında terörizm kaynaklı gerçekleştirilen tutuklanma oranlarında geçmiş senelere kıyasla bir değişim olmamıştır. Avrupa'da toplam 1004 tutuklama gerçekleştirilmiş olup tutuklama oranlarında İngiltere ilk sırada (281), Fransa ise ikinci sırada yer almıştır (224). Fransa'daki tutuklama sınıflandırmalarında 202 kişi din motifli terör örgütü üyesi olmak suçlamasıyla, 13 kişi etnik-ayrılıkçı terör örgütü üyesi olmak suçlamasıyla, 7 kişi sağ tandanslı terör örgütü üyesi olmak suçlamasıyla, 2 şüpheli ise sınıflandırma yapılamayan şüpheli suçlamasıyla tutuklanmıştır. Suçlamaların yöneltildiği 105 şüpheli mahkeme tarafından cezaya çarptırılmıştır. 105 tutuklunun 87'si din motifli terör örgütü üyesi olmak, 18'i ise ayrılıkçı terör örgütü üyesi olmak suçlamalarından cezaevine gönderilmiştir. Din motifli terör örgütü üyesi olmak suçlamalarından Belçika'dan (89) sonra en fazla hüküm giyen terör örgütü üyesi sayısı yine Fransa'dadır (87).³⁴

İngiltere BREXIT (British Exit) kapsamında 1 Şubat 2020 tarihinde AB'den ayrılmıştır. İngiltere'nin AB'den ayrılmasıyla birlikte terör örgütü üyesi olmak şüphesiyle yapılan tutuklamalar sınıflandırmasında Fransa ilk sıraya yerleşmiştir. 2020 yılında AB üyesi devletler tarafından toplamda 449 tutuklama gerçekleştirilmiş olup bu tutuklamaların 127'si sadece Fransız kolluk kuvvetleri tarafından yapılmıştır. 127 tutuklamanın 99'u yine din motifli terör örgütü üyesi olmak kapsamında gerçekleştirilmiştir.³⁵ Din motifli terör

32 “Terrorism Situation and Trend Report” *EUROPOL*, 27 Haziran 2019.

33 “François Hollande's Speech Before a Joint Session of Parliament”, *Permanent Mission of France*, 16 Kasım 2015.

34 “Terrorism Situation and Trend Report”, *EUROPOL*, 23 Haziran 2020.

35 “Terrorism Situation and Trend Report”, *EUROPOL*, 22 Haziran 2021.

örgütü üyelerince Fransa’da gerçekleştirilmesi planlanan 8 saldırı eylemine kolluk kuvvetlerince erken müdahale edilmesi açısından 2020 yılında etkili operasyonlar yapıldığı söylenebilir.

Görüldüğü üzere Fransa’daki en büyük terörist tehdit unsuru din motifli terör örgütleridir. Din motifli terör örgütüne karşı etkili operasyonların yapılması için ilave tedbirlerin sonuç verdiği söylenebilir. 2021 yılında AB üyesi devletlerde 15 din motifli terör örgütü aktivitesi rapor edilmiş olup bunların 5’i ve en çoğu Fransa’da gerçekleştirilmiştir. Fransa bu beş eylemden 4’ünü engellerken bir tanesine mâni olamamış ve bir vatandaşını kaybetmiştir.³⁶ 2021 yılında AB’de yapılan terörist eylemler bir önceki senelere göre yarı yarıya azalmıştır. Ancak AB üyesi devletler tarafından terör örgütü üyesi olmak şüphesiyle yapılan tutuklamaların sayısı 388 olması ve 388 tutuklamanın 140’ının Fransa’da yapılması tehdidin devam ettiğinin göstergesidir. 140 tutuklamanın 96’sının din motifli terör örgütü üyelerine yönelmesi diğer bir belirteçtir.³⁷ Tutuklu şüphelilerin yargılanması sonucunda 107 terör örgütü üyesi tutuklanarak cezaevine gönderilmiştir. 107 tutuklunun 83’ünü din motifli terör örgütü üyeleri oluşturmaktadır.³⁸ 2015 yılından itibaren Fransa kolluk kuvvetlerince terör örgütü üyeliği kapsamında yapılan tutuklama oranları Tablo-1 ve Tablo-2’de arz edilmiştir. Bu bağlamda Avrupa genelinde ve Fransa özelinde terörist faaliyetlerinin ve tutuklamaların azalma eğiliminde olduğu görülmektedir. Bu da bir anlamda terörle mücadele stratejilerinin başarılı bir şekilde uygulandığını belirtmektedir. Ancak tüm terör örgütlerine karşı aynı uygulamaların yapıldığına yönelik ikna edici bir gelişme gözlemlenemediğini söylemek yerinde olacaktır.

Tablo 1. Avrupa ve Fransa’da Terörle Bağlantılı Yapılan Tutuklamaların Oran Durumları (TESAT, 2016,2017,2018,2019,2020,2021,2022)

YIL	TERÖRLE BAĞLANTILI TUTUKLAMA (AVRUPA)	TERÖRLE BAĞLANTILI TUTUKLAMA (FRANSA)	ORAN
2015	1077	424	37,37%
2016	1002	456	45,51%
2017	1219	411	33,72%
2018	1056	310	29,36%
2019	1004	224	22,31%
2020	449	127	28,19%
2021	338	150	38,66%
TOPLAM	6195	2102	33,93%

36 “Terrorism Situation and Trend Report”, *EUROPOL*, 13 Temmuz 2022.

37 *A.g.e.*, s.83.

38 *A.g.e.*, s.85.

Tablo 2. Avrupa ve Fransa'da Terörle Bağlantılı Faaliyetlerin Oran Durumları (TESAT, 2016,2017,2018,2019,2020,2021,2022)

YIL	TERÖRLE BAĞLANTILI TUTUKLAMA (AVRUPA)	TERÖRLE BAĞLANTILI TUTUKLAMA (FRANSA)	ORAN
2015	211	73	34,60%
2016	142	23	16,20%
2017	205	54	26,34%
2018	129	30	23,26%
2019	119	7	5,88%
2020	57	15	26,32%
2021	15	5	33,33%
TOPLAM	878	207	23,58%

2022 Küresel Terörizm Endeksinde (Global Terrorism Index) analiz edilen 163 ülke arasında Fransa 4,562 puan ile 35. sırada bulunmaktadır. Bu bağlamda Fransa'nın endeksteki konumu kritik durumdadır.³⁹ Endeks analiz edildiğinde 4-6 puan skalasında olan ülkeler terörizm faaliyetleri açısından düşük-orta bandında bulunmaktadır. Türkiye'nin 5,651 puanla aynı grupta yer aldığı düşünülürse Fransa'nın da terörizmi yok etmek için tüm terör örgütlerine karşı ciddi önlemler alınması gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Türkiye'de 1984 yılında eylemlerine başlayan PKK terör örgütü için 1983 yılında dönemin Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterrand'ın girişimleri ile Paris'te bir Kürt Enstitüsünün kurulması sağlanmıştır. Bu enstitünün kurulmasından sonra Fransa PKK'nın düşünsel ve eylemsel yol haritasının oluşturulduğu bir ülke olmuştur. Terör örgütüne yapılan yardımlar neticesinde mali eksiklikleri ve propaganda ihtiyaçları giderilmeye çalışılmıştır. 1980'lerde yürütülen bu politika 2015 yılında devam etme eğilimi göstermiştir. Nitekim 2015 yılında Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande PKK/PYD'ye müzahir bir terörist grubunu Elysee Sarayı'nda ağırlamaktan çekinmemiştir. Bu toplantı esnasında PKK'nın önemli bir teröristi olan Sakine Cansız'ı kişisel olarak tanıdığını ve görüşmeler yaptıklarını beyan etmiştir. Interpol tarafından aranan bir terörist ile Fransa Cumhurbaşkanı'nın nasıl bu kadar rahat şekilde görüşebildiği akıllara gelen başka bir sorudur. Fransa'da etki alanını genişleten ve bu kapsamda 70'e yakın dernek kuran PKK'nın bu ülkede bu kadar rahat hareket etmesi olağan dışı bir durumdur. Söz konusu dernekler aracılığı ile özellikle kadınlardan ve gençlerden sempatican ve terör örgütü üyesi kazanma faaliyetleri devam etmektedir. Dernekler sadece Paris'te faaliyet göstermiyor olup Lyon, Marsilya, Strasbourg gibi önemli yerleşim alanlarında da etkili propaganda faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

39 Institute for Economic and Peace, *Global Terrorism Index*, Vision Of Humanity Resources, 2022, s.10.

Fransız karar alıcıları ve kolluk kuvvetlerinin PKK eylemlerine müsaade etmesi ise alışlagelmiş bir durum olmuştur. Terör örgütü çok rahat bir şekilde yürüyüş düzenleyebilmekte, algı yönetimi gerçekleştirebilmekte ve her ne kadar etkili olmasa da kendilerine müzahir olmayan Türk vatandaşları üstünde baskı yaratabilmektedir. Özellikle Strasbourg’da konuşlu Avrupa Konseyi yerleşkesi uzun süreden beri terör örgütünün eylem alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Terör örgütü sempatizanları bu sayede Avrupa Konseyi’nde toplantılara katılacak olan birlik üyesi temsilcilerini sömürdüklerine dair etkilemek istemektedirler. Bu konuyla ilgili Fransız yetkililer tarafından yapılan beyanatlar ise yapılan eylemlerin kanuna uyarlı olduğu, örgütün stant açmasının yasak olmadığı gibi gerekçelerle açıklanmaktadır. Emmanuel Macron’a PKK terör örgütü ile sorulan bir soru karşısında “*Biz bunları terör örgütü olarak görmüyoruz*” şeklindeki cevabı ise asıl gerçeğin tüm yönleriyle anlaşılmasına imkân tanımaktadır.

23 Aralık 2022 tarihinde Paris’teki Ahmet Kaya Kültür Merkezi yakınlarında yapılan silahlı saldırıda üç kişinin hayatını kaybetmesi sonucunda PKK terör örgütü mensupları şiddet eylemleri gerçekleştirerek Fransız polisi ile çatışmıştır. Çıkan bu gösteriler sonrasında bile Emmanuel Macron’un terör örgütü mensuplarına karşı itidalli bir demeç vermesine şahit olunmuştur. Gösterilerde PKK paçavraları ile örgüt elebaşısı Abdullah Öcalan’ın resimlerinin taşınması olayın vahametini gösteren diğer unsurlar olmuştur. Fransız yetkililerin bizzat terör örgütleri mensupları ile eylemlere katılmaları ve teröre övgü niteliğinde destek maiyetinde konuşmalar yapmaları Fransa’nın terör örgütlerine bakış açısının diğer bir kanıtı olmuştur. Söz konusu saldırının failinin Türk olmaması, saldırganın daha önceki yıllarda da farklı kesimlere aşırı ırkçı saldırılar düzenlediğinin anlaşılmasına rağmen Fransız basınının olayla Türkiye’yi bir araya getirme çabası da Fransa’nın tutumunun anlaşılmasını sağlamıştır. Fransa’daki sol tandanslı partilerin PKK terör örgütüne vermiş olduğu destek sağ kesimdeki partilerin de aynı şekilde PKK’ya destek söylemleri üretmesine sebep olmuştur. Fransız medyası terör örgütünün arka bahçesi konumuna gelmiştir.⁴⁰

Yukarıda arz ettiğimiz olay sonrasında anlaşılması gereken bazı noktalar bulunmaktadır. Fransız polisi ile karşı karşıya gelen terör örgütü mensupları asayiş ve güvenliği tehdit edici eylem yapma kapasitesini göstermiştir. Terör örgütü mensuplarına “şefkatli kollarını!” açan Fransız yetkililer bu tehlikenin farkına varacaklarını anlamıştır. Fransa’da terör örgütüne müzahir kitlelerin eğitim seviyeleri ve toplum içindeki konumlarının istenen düzeyde olmadığı değerlendirilmektedir. Dolayısıyla bu kitlenin asgari yaşam koşullarını sağ-

40 Ömer Aydın, *Paris Saldırısı ve PKK’nın Fransa Yapılanması*, Kriter Ocak 2023 / Yıl 7, Sayı 75.

layacak özelliklerden uzakta oldukları anlaşılmaktadır. Türkiye'nin yapmış olduğu etkili eylemler neticesinde uyuşturucu ve uyarıcı madde trafiği engellenmekte, örgütün uyuşturucu madde satışından elde ettiği paraların finansal akış yolları kesilmektedir. Böylece Fransız yetkililer terör örgütü ile içli dışlı olmanın bedelini böyle giderse çok kısa bir zaman aralığında tecrübe edeceklerdir.

Sonuç

El-Kaide tarafından 11 Eylül 2001 tarihinde ABD'de gerçekleştirilen terör saldırıları sonrasında hiçbir ülkenin terörist saldırılara karşı güvende olmadığı açığa çıkmıştır. Dönemin ABD Başkanı George W. Bush tarafından *Teröre Karşı Savaş* doktrini benimsenmiş ve bu birçok devlet tarafından desteklenmiştir. Ancak ilerleyen dönemlerde Avrupa'da Madrid ve Londra'da gerçekleştirilen terör saldırılarından sonra AB üyesi devletlerin terörizmle mücadele yaklaşımlarına yeni bir perspektif oluşturma ihtiyaçları ön plana çıkmıştır.

Fransa'da gerçekleştirilen terör saldırıları sonrasında çok sayıda kişinin hayatını kaybetmesi terörizmle mücadele kapsamında etkili adımların atılması gerektiğini göstermiştir. Çalışmamızda ilk olarak ele aldığımız Charlie Hebdo baskını sonrasında Fransız halkının savunmasız bir duruma düştüğü ortadadır. Devamında Paris'te farklı noktalarda eş zamanlı terör saldırısı ve Nice kentinde kamyonlu saldırı gerçekleştirilmiştir. Dönemin Fransa Cumhurbaşkanı tarafından terörizmle mücadele amacıyla alınacak önlemlerin bir an önce gerçekleştirilmesi sayesinde operasyonlar derinleştirilmiştir. Çalışmada arz edildiği gibi 2015 yılından itibaren Fransa'da gerçekleştirilen eylem oranları, şüphelilerin tutuklanma oranları ve yargı makamlarınca tutuklanan şüphelilere verilen cezalar caydırıcı bir durum yaratıldığının göstergesidir. (Tablo 1 ve Tablo 2) Ayrıca potansiyel saldırılara karşı alınan erken tedbirler neticesinde saldırı yapılmadan müdahale edilmesi Fransa'nın terörizmle mücadele konseptinin başarısını göstermektedir. 2019-2022 yılları kıyaslandığında AB üyesi devletlerde gerçekleştirilen terör bağlantılı saldırı ve eylemlerin yarı yarıya düşmesi ise EUROPOL ve EUROJUST'ın koordineli olarak çalışmasının bir sonucudur.

Çalışmada Fransa nezdinde yaşanan süreçler istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Fransa'nın niceliksel kapsamda kazanımları ortadadır. Ancak Fransa'nın tutuklama ve tutuklamalar kapsamında yargı kurumlarının verdiği cezalar diğer Avrupa devletlerine göre çok fazladır. Yapılan tutuklamaların tüm terör örgütlerine karşı yapılmadığı istatistiksel olarak ortadadır. TE-SAT raporlarında PKK terör örgütünün en fazla Fransa ve Belçika'da aktif oldu-

ğu görülmektedir. Ancak PKK ve türevi terör örgütlerine etkili bir operasyon yapıldığı şüphelidir. Ayrıca 2015'ten bu yana din motifli terör örgütü şüphesiyle gerçekleştirilen tutuklamaların bu kadar yüksek olmasının iki analizi bulunmaktadır. Bunlardan ilki din motifli terör örgütlerinin gerçekten Fransa'da aktif olup olmadığıdır. Eğer bu terörist yapılar raporlarda belirtilen şekilde aktifse Fransa sınır kontrollerinde ve istihbarat bilgilerinin elde edilmesinde hâlen istenen bir düzeye erişmemiş demektir. İkinci ihtimal ise zenofobi veya İslamofobi kaynaklı keyfi tutuklamaların yapılması ihtimalidir. İkinci ihtimalin olması durumunda ilerleyen dönemlerde tutuklama ve yargılama oranları aynı seviyede kalacaktır. Ancak istatistiki verileri muteber alırsak Fransa'nın terörizmle mücadele kapsamında niceliksel anlamda başarılı olduğu söylenebilir.

KAYNAKÇA

“2004: Madrid Train Attacks”, BBC News, 7 Eylül 2011.

“Charlie Hebdo: Fourteen guilty in 2015 Paris terror attacks trial”, *BBC News*, 16 Aralık 2020.

“Conclusions and Plan of Action of the Extraordinary European Council Meeting”, *European Council*, 21 Eylül 2001.

“EU Terrorism Situation And Trend Report (TE-SAT)”, *EUROPOL*, 14 Haziran 2023.

“France Approves Tough New Anti-Terror Laws”, *BBC News*, 4 Ekim 2017.

“France Using State Of Emergency Against Peaceful Protests, Amnesty Says”, *BBC News*, 31 Mayıs 2017.

“François Hollande’s Speech Before a Joint Session of Parliament”, *Permanent Mission of France*, 16 Kasım 2015.

“Nice Attack Remembered In Photos”, *ABC News*, 14 Ağustos 2016.

“Paris Attacks: France Will Destroy IS’- Hollande”, *BBC News*, 16 Kasım 2015.

“Paris’teki IŞİD saldırılarının hayatta kalan tek zanlısı suçlamaları reddetti”, *BBC News*, 9 Şubat 2022.

“Terrorism Situation and Trend Report”, *EUROPOL*, 20 Haziran 2016.

“Terrorism Situation and Trend Report”, *EUROPOL*, 13 Temmuz 2022.

“Terrorism Situation and Trend Report”, *EUROPOL*, 15 Haziran 2017.

“Terrorism Situation and Trend Report”, *EUROPOL*, 20 Haziran 2018.

“Terrorism Situation and Trend Report”, *EUROPOL*, 22 Haziran 2021.

“Terrorism Situation and Trend Report”, *EUROPOL*, 23 Haziran 2020.

“Terrorism Situation and Trend Report ” *EUROPOL*, 27 Haziran 2019.

“The European Union Counter-Terrorism Strategy”, *European Council*, 30 Kasım 2005.

“The Stockholm Programme An Open and Secure Europe Serving and Protecting Citizens”, *European Council*, 4 Mayıs 2010.

Alaattin Doğru, “Fransa’da Anayasa Konseyi tartışmalı terörle mücadele ve istihbarat yasasını onayladı”, *Anadolu Ajansı*, 31 Temmuz 2021.

Alex Peter Schmid, Albert J Jongman, *Political Terrorism: A Research Guide To Concepts, Theories, Data Bases and Literatures*, (Transactions Books, 1988).

Ben Naidenov, *An Evaluative Study Of Operation Sentinelle: The French Response to Its Domestic Terrorism Threat*, (The University Of Edinburgh Law School, 2022).

Bernhard Blumenau , *The United Nations and Terrorism: Germany, Multilateralism and Antiterrorism Efforts in the 1970's*, (Palgrave Macmillan, 2014).

Communication From The Commission To The European Parliament And The Council The Eu Internal Security Strategy In Action: Five Steps Towards A More Secure Europe”, *European Commission*, 22 Kasım 2010.

Gilles Kepel , *Terror in France The Rise of Jihad in the West*, (Princeton University Press 2017).

Institute for Economic and Peace, *Global Terrorism Index*, Vision Of Humanity Resources, 2022

James A. H. Murray, *A New English Dictionary on Historical Principles: Founded Mainly on the Materials Collected by the Philological Society*, (Oxford. Clarendon Press, 1919)

Jean-Charles Brisard, *The Paris Attacks and the Evolving Islamic State Threat to France*, Combating Terrorism Center, Kasım / Aralık 2015, Vol. 8, Sayı 11 .

League of Nations. (1935). , Committee on the International Repression of Terrorism. *Legislation Regarding Political Terrorist Crimes: Geneva*, League of Nations Doc CRT.9., 1935.

Micheal Ray, “London Bombings of 2005”, *Britannica*, 24 Mayıs 2023

Ömer Aydın, Paris Saldırısı ve PKK'nın Fransa Yapılanması, *Kriter Ocak 2023 / Yıl 7, Sayı 75*.

Rob Murphy, France’s war on terror: A domestic or foreign threat? *Politics Review*, 2016, 25 (4): 1-3. Murphy, R. (2016), France’s war on terror: A domestic or foreign threat? *Politics Review*, 25 (4): 1-3.

Russell A. Berman, *Freedom or Terror Europe Faces Jihad*, (Hoover Institution Press, 2010).

Saul, B., (2022). Terörizmin Tanımlanması. Chenoweth E., English, R., Gofas, A., Kalyvas, S. (Ed). Çınar Özen, Çev.Macit, E., Samancı, İ. *Terörizmin El Kitabı* içinde. (ss 69-84), (. Siyasal Kitabevi, 2022).

United Nations Documents. (1972). *A/RES/3034(XXVII)*, Erişim Tarihi: 11 Aralık 2022. <https://documents-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/270/64/IMG/NR027064.pdf?OpenElement>

United Nations Security Council. (8 Kasım 2004). *Resolution 1566*.

White, N.D. (2012). The United Nations and Counter-Terrorism: Multilateral and Executive Law Making. Salinas De Frias A.M., Katja, S.L.H. ve White N.D. (Ed.) *Counter-Terrorism: International Law and Practice* içinde (ss. 54-82). Oxford University Press.

Ortadoğu

E t ü t l e r i

KİTAP İNCELEMELERİ

BOOK REVIEWS / عرض کتاب

Doğu Afrika'da Siyaset ve Diploması

Ed. Mürsel Bayram, Çizgi Kitabevi, Ekim 2023, ISBN: 978-625-396-095-7, 439 s., 250 TL.

Değerlendirmeyi Yapan: Hilal Karakoyunlu*

Geliş tarihi: 20/12/2023

Kabul tarihi: 20/12/2023

Atıf: Karakoyunlu, H., "Doğu Afrika'da Siyaset ve Diploması" Ortadoğu Etütleri, 15-3 (2023): 259 - 263

Politics and Diplomacy in East Africa

Ed. Mürsel Bayram, Çizgi Kitabevi, October 2023, ISBN: 978-625-396-095-7, 439 p., 250 TL

Reviewer: Hilal Karakoyunlu

Received: 20/12/2023

Accepted: 20/12/2023

Citation: Karakoyunlu, H., "Politics and Diplomacy in East Africa" Middle Eastern Studies, 15-3 (2023): 259 - 263

السياسة والدبلوماسية في شرق إفريقيا

المحرر مرسل بيرام، مطبعة تشيزغي، أكتوبر/ تشرين الأول 2023،

إسطنبول، تركيا: الكتاب المزمّن 439، ISBN: : 978-625-396-095-7،

439 صفحة، 250 ليرة تركية

عرض: هلال قره قويونلو

تاريخ القبول: 2023/12/20

تاريخ الاستلام: 2023/12/20

للاقتباس: هلال قره قويونلو، طالب ماجستير، جامعة أنقرة للعلوم الاجتماعية-تركيا، الدراسات الإفريقية، 15-3 (2023): 259-263

"Doğu Afrika'da Siyaset ve Diploması" kitabı, Doğu Afrika ülkelerinin siyasi, diplomatik ve siyasi tarih konularında Türkçe literatürde bulunan eksikliği tamamlamayı amaçlamış ve bölge ülkeleri hakkında kapsamlı bir panorama sağlamıştır. Tarihsel olarak bölgeyle olan bağlar göz önünde bulundurulduğunda Doğu Afrika siyasi tarihi ve diplomasisi üzerine Türkçe bir kaynağın oluşturulmasının bölge çalışmaları ve Afrika siyasi tarihi bakımından Türkçe literatüre ciddi bir katkı olduğu söylenebilir. Kitap on dört ayrı bölümle Doğu Afrika ülkelerini kapsamlı bir şekilde incelemiştir. Doğu Afrika'yı kendi içinde tekrar alt bölgelere ayırmanın mümkün olduğunu söyleyen kitap hem coğrafi hem de etnik-kültürel etkiler ışığında bu bölgelendirmeye gitmiştir. Buna göre Etiyopya, Eritre ve Somali "Afrika Boynuzu"; Güney Sudan, Uganda,

* Hilal Karakoyunlu: Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi-TR, Afrika Çalışmaları E-mail: karakoyunluhilal@gmail.com ORCID: 0009-0002-5367-4570

Ruanda, Burundi, Kenya ve Tanzanya “İç Doğu Afrika” ya da “Büyük Göller” olarak ve son bölge ise yine Kenya, Tanzanya kıyıları ile Komorlar, Madagaskar, Morityus ve Seyşeller’i içeren “alt bölge ve daha çok Hint Okyanusundaki adalar” olarak üç bölgeye ayrılmıştır. Etiyopya ile başlayan kitap Eritre, Cibuti, Somali, Kenya, Uganda, Güney Sudan, Ruanda, Burundi, Tanzanya, Komorlar, Madagaskar, Morityus ile devam etmekte ve son olarak Seyşeller bölümü ile son bulmaktadır. Her bölümde o ülkenin öne çıkan özellikleriyle çarpıcı başlıkların atıldığı ve bahsi geçen ülkeler hakkında kapsamlı bilgilerin sunulduğu görülmektedir. Kitapta, ağırlıklı olarak uluslararası perspektiften bölge ülkelerinin ele alındığı ve Doğu Afrika ülkelerinin siyasi tarihlerinde yaşadıkları dönüm noktalarının anlaşılmasına çalışıldığı ifade edilmiştir.

Kitabın birinci bölümü, “Afrika Boynuzu’nun Hegemon Devleti: Etiyopya” başlığı altında, Osman Kağan Yücel tarafından yazılmış ve Etiyopya siyasi tarihine detaylı bir bakış sağlamıştır. Çok sayıda alt başlıktan oluşan bölümde Etiyopya nüfusu, tarihi, etnik yapısı, siyasi tarihi ve Etiyopya’nın diğer ülkeler ile olan ilişkileri detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Ülkede yaşanan gelişmelerin Etiyopya’nın hiç sömürgecilik tecrübesi yaşamaması nedeniyle kendi iç dinamikleri, bölgesel dinamikler ve gelişmeler ile işgal tehditleri ışığında değerlendirilebileceği belirtilmiştir. Etiyopya siyasi tarihi, dönemlere ayrılmış ve her dönemdeki dış politika ayrı ayrı ele alınmıştır. Etiyopya dış politikası Derg Dönemi, EDDHC Dönemi gibi dönemlere ayrılarak ayrı ayrı incelenmiştir. Dış politika ve siyasi tarihle birlikte bölgesel krizler de ele alınmış ve bu krizler de dış politika ekseninde değerlendirilmiştir.

İkinci bölüm “Afrika’nın Kuzey Kore’si: Eritre” başlığı altında Mürsel Bayram, Batuhan Erdi Şahin ve Hamza Haşıl tarafından ele alınmıştır. Öncelikle Eritre hakkında genel bilgiler sunulan bölümde Eritre siyasi hayatı ve dış politikası beş farklı alt başlıkta ele alınmıştır. Kısaca eski dönem Eritre tarihinin anlatıldığı ilk bölümde Osmanlı ve İtalya idarelerine de değinilmiştir. Daha sonra Eritre’nin bağımsızlık süreci komşusu Etiyopya ile yaşadığı süreç ışığında ele alınmıştır. Daha sonra Eritre dış politikasına geçilmiş ve bu da “komşu ülkeler ile ilişkiler”, “İsrail, İran ve Körfez ile ilişkiler” ve son olarak da “ABD, Çin ve Rusya ile ilişkiler” başlıkları altında incelenmiştir.

Üçüncü bölüm “Babülmendeb’in Rantiyesi: Cibuti” başlığı altında, Murat Yiğit tarafından kaleme alınmıştır. Cibuti’nin jeostratejik konumu ve etnik yapısı hakkında genel bilgilerin sunulduğu ilk kısımda kısa bir şekilde Cibuti siyasi tarihi verilmiş ve ülkeye dair genel bir bakış sağlanmıştır. Cibuti’nin yeni dönem eğilimleri yaşanan bölgesel ve küresel gelişmeler ışığında açıklanmıştır. Cibuti’nin söz konusu bu eğilimlerini belirleyen beş temel faktör olduğunu ileri süren yazar, ülkede üs kurma rekabetinin ve üs kurma olgusunun Cibuti’de farklı şekilde görülmesine değinmiştir.

Dördüncü bölüm, “Militan Dervişlerden Otoritesiz Federasyona Somali” başlığı altında Tuğrul Oğuzhan Yılmaz tarafından kaleme alınmıştır. Somali'nin konumu, ekonomik faaliyetleri gibi temel bilgiler sunulduktan sonra Somali siyasi tarihi üzerinde durulmuştur. Hem İngiltere hem de İtalya sömürgesi altında kalan Somali, iki farklı sömürge süreci geçirmesinin etkisini bağımsızlık süreci ve sonraki dönemlerde hissetmektedir. Tarikatların da oldukça etkili olduğu Somali'de bağımsızlık ayaklanmalarında bu tarikatların rolü de işlenmiştir. Somali siyasi tarihi “sömürge öncesi, sömürge dönemi ve bağımsızlık süreci” ile “modern Somali” olarak iki ayrı kısım altında ele alınmıştır. Modern Somali döneminin şahıslar ve hükümetler üzerinden ele alındığı görülmektedir. Somali'nin dış politikasında ise sadece komşu ülkeler ile ilişkilere yer verildiği görülmektedir.

Beşinci bölüm, “Kenya: Beşeriyetin Merkezinden Batı'ya ve Doğu'ya Bakış” başlığı altında Hasan Aydın tarafından kaleme alınmıştır. Öncelikle nüfus, konuşulan diller ve genel bir bakışın ardından prekolonyal dönem ile Kenya'da insanlığın tarihi 12 bin yıl öncesine götürülmüştür. Daha sonra kolonyal dönem ve bağımsızlık hareketleri ele alınmıştır. Kenya siyasi hayatı, şahıslar ve hükümetler üzerinden başlıklandırılmıştır. Kenya'nın dış politikası ve diğer ülkeler ile ilişkilerine ayrı başlık açılmamış, bahsi geçen liderlerin dönemindeki dış politikalar o bölüm içerisinde işlenmiştir. Böylelikle her liderin kendi dönemindeki dış politika tercihlerinin yine o liderler üzerinden okunmasına imkân sağlamıştır.

Altıncı bölümde, “Uganda: Tradisyonizm, Despotizm ve Pax Musevenica” başlığı altında Uganda siyasi hayatı ve dış politikası kaleme alınmıştır. Bölümün yazarları Mürsel Bayram, Hızır Yusuf Erkal ve Hüseyin Emiroğlu'dur. Bölümde öncelikle Uganda demografik yapısı, kolonyalizm öncesi Uganda toplumunun yapısı ve ülkede konuşulan diller hakkında genel bir bilgi verilmiştir. 19. yüzyılda ülkede İslamlaşan ve Hristiyanlaşan gruplar arasındaki rekabetten, yine 19. yüzyılda Uganda'nın “hatt-ı istiva” olarak kurulması ve Mısır Hidiviyeti'ne bağlanması ile kısa bir Osmanlı hâkimiyeti altına girmesinden bahsedilmiştir. İngiliz sömürgesi olan Uganda'da bağımsızlık sonrası dönemde de bu sömürge etkisinin bir süre devam ettiği ve bu noktada Kenya ile de benzerliğine dikkat çekilmiştir. Uganda siyasi hayatı liderler ve dönemleri başlıkları ile ele alınmıştır. Ülkenin dış politikası ise bölge ülkeleri ile ilişkileri kapsamında incelenmiştir. Bu noktada Uganda'nın bölge ülkeleri ile olan ilişkilerinde bölgesel vekil örgütlerinin etkisine değinilmiştir.

Yedinci bölüm, “Güney Sudan: Devlet İnşası ve Kalkınma Diplomasisi” başlığı altında Kaan Devocioğlu ve Musab Yılmaz tarafından kaleme alınmıştır. Güney Sudan'ın dış politikasının, ülkede yaşanan çatışmalar ve istikrarsız

yapısından etkilendiği ifade edilmiştir. Güney Sudan iç siyasetinin bölgesel dinamiklerden etkilendiği belirtilmiştir. Çalışmanın amacının 1955 yılından bu yana Güney Sudan dış politikasının genel bir analizinin yapılması olduğu belirtilmiştir. Güney Sudan'ın, bağımsız bir ülke olarak Sudan'dan ayrılmasının uzun bir sürecin ürünü olduğu görülmektedir. Ülkenin bağımsızlık sonrası dış politikasında, kalkınma programlarının ve iş birliklerinin önemli bir yeri olduğu görülmektedir. Bu noktada özellikle Dünya Bankası, Avrupa Birliği, Norveç, ABD ve Birleşik Krallık gibi devletlerin öne çıktığı kaydedilmiştir.

Sekizinci bölüm, “Ruanda: Soykırım, Kalkıncı Devlet ve Askeri Diplomasi” başlığı altında Mürsel Bayram ve Gamze Düzler tarafından kaleme alınmıştır. Ülke tarihine ve genel özelliklerine kısaca yer verildikten sonra Ruanda siyasi tarihi dönem dönem ayrılmış ve 1962 yılında bağımsızlık sonrası süreçle başlıklandırılmıştır. Kayıbanda dönemi, Habyarimana dönemi ve Kagame dönemi olarak üç farklı dönem altında ele alınmıştır. Ülkenin dış politikası her devlet başkanı dönemi içinde ele alınmıştır. Gerek bölge ülkeleri gerekse diğer ülkelerle ilişkilere yer verildiği görülmektedir. Günümüzde hâlâ devam eden ve bölgedeki en ciddi sorunlardan biri olan mülteci krizi ve M23 isyancı grubunun arka planı verilmiş ve bu kapsamda Kongo Savaşlarından da bahsedilmiştir.

Dokuzuncu bölüm, “Burundi: Etnokrazi, Otoriterleşme ve Popülizm” başlığı altında Mürsel Bayram tarafından kaleme alınmıştır. Burundi’de siyasi hayat üzerinde etnik grupların etkisinin büyük olduğuna dikkat çekilmiş ve ülkedeki iki büyük etnik grup olan Hutular ile Tutsiler arasındaki iktidar mücadelesine vurgu yapılmıştır. Bu noktada Burundi’nin etnokrazi örneği teşkil ettiği ifade edilmiştir. Öncelikle Hutu-Tutsi kamplaşmasının kökenleri verilmiş ardından Burundi Krallığı’nın Almanya ve Belçika ile ilişkilerine değinilmiştir. “Post-kolonyal hizipleşme, Kongo Krizi ve Çin faktörü”, “Tutsizasyondan Klanokratik Cumhuriyete” gibi önemli gelişmeleri içeren bölümler içermektedir.

Onuncu bölüm, “Tanzanya: Svahilazasyon, Devrim ve İstikrar” başlığı altında Mustafa Yasir Kurt tarafından kaleme alınmıştır. Tarihi boyunca farklı siyasi ve sosyal özelliklere sahip bölgelerin zamanla birleşmesiyle oluşan Tanzanya’da bu arka plandan kaynaklanan güç mücadelelerine dikkat çekilmiştir. Öncelikle erken döneme yer verilen bölümde Svahili medeniyetinin inşası ve Arap tüccarlardan bahsedilmiştir. Ardından Kilve Sultanlığı, Portekiz sömürgeciliği dönemi, Umman Sultanlığı, Zanzibar Sultanlığı ve İngilizlerin Doğu Afrika’ya müdahalesi gibi alt başlıklara ayrılarak Tanzanya siyasi hayatına tarihsel bir bakış açısı kazandırılmıştır. Tanzanya siyasi hayatı liderlere göre dönem dönem ayrılmış ve 1961 yılından günümüze değin Tanzanya siyasi hayatına bir bakış kazandırılmıştır.

On birinci bölüm, “Komorlar: Maoist Devrim Denemesinden Mavi Marmara'nın Bayraktarlığına” başlığı altında Mürsel Bayram ve Bahrican Halatçı tarafından kaleme alınmıştır. Ülke hakkında genel bilgiler sunulduktan sonra Komorlar'ın bağımsızlık diplomasine değinilmiştir. Ülkedeki önemli olaylar ve gelişmelerin ayrı bölümlerde ele alındığı ve Komorlar siyasi hayatı ve dış ilişkilerine detaylı bir inceleme fırsatı sunulduğu görülmektedir.

Kitabın on ikinci bölümü, “Madagaskar: Malay Afrika'sında Denge ve Statüko” adlı başlığı ile Mürsel Bayram tarafından kaleme alınmıştır. Yazar Madagaskar dili üzerine bir incelemenin sunulduğu giriş bölümünün akabinde Merina İmparatorluğu ve bu imparatorluğun anti-kolonyal denge siyaseti üzerinde durulmuştur. Bu denge siyasetinin genellikle İngiltere ve Fransa ile kurulduğuna değinilmiştir. Ardından bağımsızlık sonrası dönem ve bu dönemin özellikleri üzerinde durulmuştur. Madagaskar siyasi tarihi ele alınırken Soğuk Savaş yıllarının etkisine de değinilmiştir. Soğuk Savaş dönemi ve Soğuk Savaş sonrası Madagaskar dış politikasına dair incelemelerde bulunulmuş en son bölümde ise Madagaskar'ın yeni dönemde yeni aktörlerle ilişkiler kurduğu belirtilmiştir.

Kitabın on üçüncü bölümü, “Morityus: Neo-Kolonyal Zorbalık, Hindistan Faktörü ve Osmanlı Mirası” başlığı altında Mürsel Bayram ve Halim Gençoğlu tarafından kaleme alınmıştır. Morityus'un sömürge tarihi hakkında bilgi verilmiş ve önce Hollandalılar ardından Fransızlar tarafından işgal edildiği, 1992 yılına kadar ise İngiltere Kraliçesini devlet başkanı olarak kabul ettiğine değinilmiştir. Morityus'un İngiltere, Fransa ve Hindistan gibi ülkelerle ilişkisi mercek altına alınmıştır. Morityus'un Osmanlı ile ilişkileri de kitap bölümünde yer verilen konulardan biridir. Detaylı bir şekilde işlenen Osmanlı-Morityus ilişkileri çeşitli arşiv belgeleriyle de zenginleştirilmiştir.

Kitabın on dördüncü ve son bölümü, “Hint Okyanusu'nun İstikrar Adası: Seyşeller” başlığı altında Ensar Küçükaltan tarafından kale alınmıştır. Seyşeller toplumunun etnik yapısı, dini yapısı ve coğrafi konumu hakkında genel bilgiler sunulduktan sonra siyasi tarihi ele alınmıştır. Seyşeller siyasi tarihi incelenirken bağımsızlığa giden sürecin iyi bir şekilde incelenmesi gerektiğine dikkat çekilmiştir. Ülkedeki çeşitli partiler ve bu partilerin 1967-1974 yılları arasında aldıkları oy oranlarına yer verilmiştir. Seyşeller'in ekonomik atılımına değinildikten sonra dış ilişkiler başlığı altında önce Soğuk Savaş dönemi ardından daha güncel ilişkilere değinilmiştir. Seyşeller'in dış ilişkileri Covid-19 salgını dönemi ve turizm gibi konular üzerinden ele alınmıştır.

Ortadoğu

E t ü t l e r i

YAZIM KURALLARI

WRITING RULES / شروط النشر

Yazım Kuralları

Dergiye gönderilen makaleler, dipnotlar dâhil en az 5000 en fazla 10000 kelime olmalıdır. Kitap değerlendirmeleri en az 1000 en fazla 2000 kelime olmalıdır. Türkçe veya İngilizce makalelerde her iki dilde de maksimum 250 kelimelik özet, makale başlığı ve 5 adet anahtar kelime bulunmalıdır. Arapça makalelerde ise bu bilgilerin en az bir farklı dilde olması gerekmektedir. Türkçe veya İngilizce makalelerin Arapça özet, başlık ve anahtar kelimeleri dergimiz tarafından gerekli çeviri işleminin ardından eklenecektir.

Yazılar, MS Word formatında, Times New Roman karakterinde, 12 punto yazı tipi boyutu ve tek satır aralığı sayfa yapısı ile hazırlanmalıdır. Kenarlıklar iki kenara yasla biçiminde, paragraflar ise 1 cm olacak şekilde düzenlenmelidir. Baskı kalitesi açısından, metin içerisinde kullanılan resim, tablo veya benzeri görsellerin metin dosyası haricinde, etiketlenmiş (resim no, sayfa no vs) ayrı bir dosyada gönderilmesi tavsiye edilmektedir.

Dergimizde Chicago (dipnot) atıf ve kaynakça yöntemi kullanılmaktadır. Aşağıda belirtilen hususlardan farklı bir atıf veya kaynakçanın kullanılacak olması hâlinde https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html linkinde bulunan kurallar esas alınacaktır. Dipnotlar 10 punto yazı tipi boyutu ve tek satır aralığıyla yazılmalıdır. Makale sonunda, yararlanılan kaynaklar, “Kaynakça” başlığı ile verilmelidir (İngilizce makalelerde “Bibliography” kullanılmalıdır). İnternet kaynakları da ayrı bir başlık olarak yazılmalıdır.

Not: Atıf ve kaynakça yönetimiyle ilgili detaylı bilgi için dergi web sayfasındaki Yazım Kuralları sekmesini ziyaret edin. <https://dergipark.org.tr/pub/ortetut/writing-rules>

Authors' Guideline:

Manuscripts submitted for consideration by the Journal must follow the style given below;

The manuscripts should not be submitted simultaneously to any other publication, nor may they have been previously published elsewhere, in Turkish, or Arabic.

Articles submitted to the journal of Middle Eastern Studies, should be original contributions and should not be published previously or should not be under consideration for any other publication at the same time.

If another version of the paper is under consideration by any other publication, or has been, or will be published elsewhere, authors should inform the journal editors at the time of submission.

Articles should be between 5,000-10,000 words including footnotes and bibliography. Book reviews should be between 1000-2000 words. Commentary should be between 3000-5000 words including footnotes.

Articles should include Turkish, or Arabic max. 250 words abstract and at least 5 keywords in origin language (if different than Turkish) and in addition in Turkish.

All quotations are preferred as “Chicago Style” in our journal.

Authors bear responsibility for their contributions. Statements of fact or opinion appearing in Middle Eastern Studies are solely those of the authors and do not imply endorsement by the journal.

Style:

Papers should be written in a considerable level of academic Turkish, or Arabic.

Manuscripts should be typed using a Microsoft Word document file, in Times New Roman and 1 space. 12 font should be used within text while 10 font should be preferred for footnotes.

References should be given both in the footnotes and in the bibliography. Reference style must conform to the Chicago Manual of Style. Please see the style for examples.

The section should have titles and subtitles in the manuscripts. (i.e. Introduction, Title, Subtitle xxx, etc.)

If there are any tables, and figures, they have to be included in the submitted main text file. Graphs and figures should be in one of the usual formats, at best in GIF or BMP format.

The tables, and figures should be numbered consecutively for each and should match the same numbering used in the text.

Note: For more detailed information about citation and bibliography management, visit the Writing Rules tab on the journal’s website. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ortetut/writing-rules>

شروط النشر

يجب ألا تقل البحوث المرسلة بما فيها الحواشي عن 5000 كلمة وألا تزيد عن 10000 كلمة.

وينبغي ألا تقل مراجعات الكتب عن 1000 كلمة وألا تزيد عن 2000 كلمة.

بالنسبة للمقالات باللغتين الإنجليزية والتركية فيجب أن تحتوي على ملخصات الأكثر 250 كلمة وتضم عنواناً و5 كلمات مفتاحية.

أما بالنسبة للمقالات باللغة العربية فيجب أن يكون الملخص والكلمات المفتاحية بلغة واحدة مختلفة على الأقل (الإنجليزية أو التركية).

أما الملخص والعنوان والكلمات المفتاحية للمقالات باللغة التركية أو الإنجليزية فسيتم ترجمتها إلى اللغة العربية من قبل مجلتنا وإضافتها.

يجب أن تكون الكتابات منسقة في ملف مايكروسوفت وورد (MS Word)، وبنوع خط تايمز نيو رومان (Times New Roman)، وحجم خط 12 وبتباعد سطر واحد بين الأسطر. كما يجب أن تكون الحدود منسقة بشكل محاذاة من الطرفين وأن تبدأ الفقرة بعد 1 سم. أما بالنسبة لجودة الطباعة فيفضل أن يتم وضع الصور والجدول أو الرسومات المشابهة التي تم استخدامها داخل النص في ملف مختلف ملحق (رقم الصورة والصفحة إلخ).

يتم استخدام طريقة شيكاغو (Chicago) للاقتباس والحواشي والمصادر. وفي حال استخدام اقتباس أو مصادر غير المذكورة أدناه فيجب اتباع القواعد الموجودة في الرابط التالي:

https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html

يجب أن يتم كتابة الحواشي بحجم خط 10 وبتباعد سطر واحد بين الأسطر، وفي نهاية المقالة ينبغي كتابة معلومات «المصادر» للمصادر التي تم الاستفادة منها (يتم كتابة عنوان «Bibliography» في المقالات باللغة الإنجليزية). ويتم استخدام عنوان منفصل للمصادر من الإنترنت.

ملاحظة: للحصول على معلومات تفصيلية عن إدارة الاقتباس والمصادر، قم بزيارة قسم شروط النشر في موقعنا

Kaan DEVECİOĞLU

Türkiye – Sudan Relations in Post-Bashir Era

Türkiye – Sudan İlişkileri: Beşir Sonrası Dönem

العلاقات التركية السودانية: فترة ما بعد البشير

Fatih Oğuzhan İPEK

Iraq's Syria Policy Before and During the Syrian Civil War in Terms of Domestic Decision-Making Environment

Irak'ın Suriye Politikası: Suriye İç Savaşı Öncesi ve Sırasında Yurt İçi Karar Alma Ortamı Açısından

السياسة العراقية تجاه سوريا: من حيث بيئة صنع القرار داخل البلاد قبل وأثناء الحرب الأهلية السورية

Serhat GÜZEL & Güngör ŞAHİN

Fransa'nın 2015 Sonrası Terörizmle Mücadele Stratejisinin İç Güvenlik Bağlamında Analizi

Analysis of France's Post-2015 Strategy of Fighting Terrorism in the Context of Internal Security

«تحليل استراتيجية فرنسا لمكافحة الإرهاب بعد عام ٢٠١٥ في سياق الأمن الداخلي»

Mustafa Kemal Mah.
2128. Sok. No:3 Pk: 06510
Çankaya / Ankara

+90 850 888 15 20

+90 312 430 39 48

info@orsam.org.tr

www.orsam.org.tr

orsamtr